

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

Inhoud

I *Besluiten waarvan de publikatie voorwaarde is voor de toepassing*

- ★ Verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991 inzake de biologische produktiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouwprodukten en levensmiddelen 1
-

II *Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing*

Raad

91/368/EEG:

- ★ Richtlijn van de Raad van 20 juni 1991 tot wijziging van Richtlijn 89/392/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende machines 16

I

(Besluiten waarvan de publikatie voorwaarde is voor de toepassing)

VERORDENING (EEG) Nr. 2092/91 VAN DE RAAD

van 24 juni 1991

inzake de biologische produktiemethode en aanduidingen dienaangaande op landbouw-
produkten en levensmiddelen

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese
Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 43,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

Gezien het advies van het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal
Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat de consumenten steeds meer vragen naar
landbouwprodukten en levensmiddelen die op biologische
wijze zijn geproduceerd; dat deze vraag een nieuwe markt
voor landbouwprodukten doet ontstaan;

Overwegende dat deze produkten op de markt duurder
worden verkocht en dat bij deze produktiemethode de
bodem minder intensief wordt gebruikt; dat de biologische
produktiemethode derhalve een rol kan spelen bij de her-
oriëntering van het gemeenschappelijke landbouwbeleid,
wat de verbetering van het evenwicht tussen het aanbod
van en de vraag naar landbouwprodukten, de bescherming
van het milieu en het behoud van het platteland betreft;

Overwegende dat als gevolg van de groeiende vraag land-
bouwprodukten en levensmiddelen op de markt worden
gebracht met aanduidingen die de kopers erop wijzen of
hen doen geloven dat deze produkten op een biologische
wijze of zonder het gebruik van synthetische chemische
produkten zijn verkregen;

Overwegende dat een aantal Lid-Staten reeds reglemente-
ringen en controles hebben ingesteld met betrekking tot het
gebruik van deze aanduidingen;

Overwegende dat het vaststellen van een communautaire
kaderregeling voor de produktie, de etikettering en de
controle ontwikkelingsmogelijkheden biedt aan deze vorm
van landbouw omdat daardoor een loyale concurrentie
tussen de producenten van produkten met deze aanduidin-
gen, en een grotere geloofwaardigheid van deze produkten
in de ogen van de consumenten wordt gewaarborgd; dat
daardoor ook belemmeringen van het intracommunautaire
handelsverkeer in deze produkten kunnen worden voor-
komen;

Overwegende dat de biologische produktiemethode een
bijzondere landbouwmethode is; dat derhalve dient te
worden bepaald dat de verwijzing naar een biologische
produktiemethode op etiketten van verwerkte produkten
betrekking moet hebben op de volgens deze produktie-
methode verkregen ingrediënten;

Overwegende dat met het oog op de uitvoering van de
voorgenomen bepalingen soepele procedures moeten wor-
den vastgesteld om bepaalde technische regels of bepaalde
maatregelen op grond van de ervaring te kunnen aanpas-
sen, aanvullen of preciseren; dat deze verordening binnen
een passende termijn zal worden aangevuld met overeen-
komstige regelingen voor dierlijke produkten;

Overwegende dat, in het belang van producenten en kopers
van produkten waarop aanduidingen voorkomen die
betrekking hebben op de biologische produktiemethode, de
principes moeten worden omschreven waaraan in elk geval
moet worden voldaan om een produkt met deze aanduidin-
gen te mogen aanbieden;

Overwegende dat de biologische produktiemethode belang-
rijke beperkingen met zich brengt voor wat betreft het
gebruik van meststoffen of bestrijdingsmiddelen die nadelige
gevolgen kunnen hebben voor het milieu of kunnen
leiden tot de aanwezigheid van residuen in agrarische

⁽¹⁾ PB nr. C 4 van 9. 1. 1990, blz. 4, en
PB nr. C 101 van 18. 4. 1991, blz. 13.

⁽²⁾ PB nr. C 106 van 22. 4. 1991, blz. 27.

⁽³⁾ PB nr. C 182 van 23. 7. 1990, blz. 12.

produkten; dat het in deze context passend is de op het moment van de aanneming van deze verordening in de Gemeenschap aanvaarde praktijken na te leven volgens de praktijkcodes die in de Gemeenschap op dat moment van kracht zijn; dat het voorts passend is voor de toekomst beginselen vast te stellen voor het toelaten van produkten die in dit type landbouw gebruikt mogen worden;

Overwegende dat de biologische landbouw voorts gebruik maakt van uiteenlopende teeltmaatregelen en in beperkte mate niet-chemische, weinig oplosbare meststoffen en bodemverbeteringsmiddelen toepast; dat deze teeltmaatregelen dienen te worden gepreciseerd en dat voor bepaalde niet-synthetische chemische produkten de gebruiksvoorwaarden moeten worden omschreven;

Overwegende dat het met de voorgenomen procedures mogelijk is, indien dit noodzakelijk blijkt, bijlage I aan te vullen met meer specifieke bepalingen die ertoe strekken de aanwezigheid van bepaalde residuen van synthetische chemische stoffen van andere herkomst dan de landbouw (milieuverontreiniging) in de produkten die volgens deze produktiemethode zijn verkregen, te vermijden;

Overwegende dat, om de naleving van de produktieregels te controleren, in principe in alle stadia van de produktie en het in de handel brengen controles moeten worden uitgevoerd;

Overwegende dat voor alle marktdeelnemers die produkten produceren of bereiden waarop aanduidingen voorkomen die verwijzen naar de ecologische produktiemethodes, regelmatig controles dienen te worden verricht die aan communautaire minimumeisen voldoen en worden toegepast door daartoe aangewezen overheidsinstanties en/of door erkende en onder toezicht staande particuliere instanties; dat moet worden toegestaan dat op de etikettering van de betrokken produkten een communautaire controle-aanduiding wordt aangebracht,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Werkingsfeer

Artikel 1

1. Deze verordening is van toepassing op de hieronder omschreven produkten voor zover daarop aanduidingen voorkomen die verwijzen naar de biologische produktiemethode of waarvan het in de bedoeling ligt op die produkten dergelijke aanduidingen aan te brengen:

- a) onverwerkte plantaardige landbouwprodukten; voorts dieren en niet-verwerkte dierlijke produkten voor zover daarvoor produktievoorschriften en bijzondere controlebepalingen zijn opgenomen in de bijlagen I en III;

- b) produkten bestemd voor menselijke voeding en die hoofdzakelijk bestaan uit één of meer ingrediënten van plantaardige oorsprong; voorts, zodra de onder a) bedoelde bepalingen voor dierlijke produkten zijn vastgesteld, de produkten bestemd voor menselijke voeding die ingrediënten van dierlijke oorsprong bevatten.

2. Zo spoedig mogelijk, doch vóór 1 juli 1992 wordt door de Commissie een voorstel ingediend betreffende de beginselen en de specifieke controlemaatregelen voor de biologische produktie van dieren, niet-verwerkte dierlijke produkten en voor menselijke consumptie bestemde produkten die ingrediënten van dierlijke oorsprong bevatten.

Artikel 2

In de zin van deze verordening worden produkten geacht produkten te zijn waarop aanduidingen voorkomen die verwijzen naar de biologische produktiemethode, wanneer die produkten of de ingrediënten ervan in de etikettering, de reclame of de handelsdocumenten zijn gekenmerkt met de in iedere Lid-Staat gebruikelijke vermeldingen die de koper doen aannemen dat het produkt of de ingrediënten ervan zijn verkregen overeenkomstig de in de artikelen 6 en 7 vervatte produktieregels en in het bijzonder met de volgende termen, tenzij deze termen niet worden toegepast op landbouwprodukten in levensmiddelen of tenzij deze kennelijk geen enkel verband hebben met de produktiemethode:

— in het Spaans:	ecológico,
— in het Deens:	kologisk,
— in het Duits:	ökologisch
— in het Grieks:	βιολογικό,
— in het Engels:	organic,
— in het Frans:	biologique,
— in het Italiaans:	biologico,
— in het Nederlands:	biologisch,
— in het Portugees:	biológico.

Artikel 3

Deze verordening doet geen afbreuk aan andere communautaire bepalingen inzake de produktie, de bereiding, het in de handel brengen, de etikettering van en de controle op de in artikel 1 bedoelde produkten.

Definities

Artikel 4

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. etikettering: de vermeldingen, aanduidingen, fabrieks- of handelsmerken, afbeeldingen of tekens op verpakkingen, documenten, bordjes, etiketten, ringen of banden die een in artikel 1 bedoeld produkt vergezellen of er betrekking op hebben;

2. productie: de handelingen die zijn gericht op het verkrijgen van landbouwprodukten in de vorm waarin zij normaal op het landbouwbedrijf worden geproduceerd;
3. bereiding: alle handelingen van verwerking, verduurzaming en verpakking van landbouwprodukten;
4. in de handel brengen: het bezit of het uitstellen met het oog op verkoop, het te koop aanbieden, het verkopen, het leveren of iedere andere wijze van in het verkeer brengen;
5. marktdeelnemer: iedere natuurlijke of rechtspersoon die de in artikel 1 bedoelde produkten produceert, bereidt of uit een derde land invoert om ze in de handel te brengen, of die deze produkten in de handel brengt;
6. ingrediënten: de stoffen, met inbegrip van additieven, die worden gebruikt voor de bereiding van de in artikel 1, onder b), bedoelde produkten en die, al dan niet in gewijzigde vorm, aanwezig blijven in het eindprodukt;
7. bestrijdingsmiddelen: de produkten zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 1, van Richtlijn 79/117/EEG van de Raad van 21 december 1978 houdende verbod van het op de markt brengen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen bevattende bepaalde actieve stoffen ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 89/365/EEG ⁽²⁾;
8. detergentia: de stoffen en de preparaten in de zin van Richtlijn 73/404/EEG van de Raad van 22 november 1973 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake detergentia ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 86/94/EEG ⁽⁴⁾, die zijn bestemd om bepaalde van de in artikel 1, onder a), bedoelde produkten te reinigen.

Etikettering

Artikel 5

1. Voor een produkt als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder a), mag bij de etikettering of in de reclame alleen worden verwezen naar de biologische produktiemethode voor zover
 - a) deze aanduidingen duidelijk maken dat het om een landbouwmethode gaat;
 - b) het produkt is geproduceerd volgens de regels van de artikelen 6 en 7 of is ingevoerd uit een derde land overeenkomstig de in artikel 11 bedoelde regeling;
 - c) de marktdeelnemer die het produkt heeft ingevoerd of geproduceerd, zich aan de controlemaatregelen van de artikelen 8 en 9 heeft onderworpen.

2. Voor een produkt als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder b), mag bij de etikettering of in de reclame alleen worden verwezen naar de biologische produktiemethode voor zover de aanduidingen duidelijk maken dat het om een landbouwmethode gaat en zij zijn verbonden met de vermelding van de betrokken landbouwprodukten zoals die op het landbouwbedrijf zijn geproduceerd.

3. Voor een produkt als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder b), mag bij de etikettering of de reclame in de verkoopbenaming alleen worden verwezen naar de biologische produktiemethode voor zover

- a) alle ingrediënten van agrarische oorsprong van het produkt produkten zijn of van produkten afkomstig zijn die volgens de regels van de artikelen 6 en 7 zijn geproduceerd of die overeenkomstig de in artikel 11 bedoelde regeling uit derde landen zijn ingevoerd;
- b) het produkt als ingrediënten van niet-agrarische oorsprong uitsluitend in bijlage VI, punt A, genoemde stoffen bevat;
- c) het produkt of de ingrediënten ervan tijdens de bereiding niet zijn behandeld met ioniserende stralen of met niet in bijlage VI, punt B, genoemde stoffen;
- d) de marktdeelnemer die het produkt heeft bereid, zich aan de controlemaatregelen van de artikelen 8 en 9 heeft onderworpen.

4. In afwijking van lid 3, onder a), mogen ingrediënten van agrarische oorsprong die niet voldoen aan de in dat lid genoemde voorwaarden, tot een gehalte van ten hoogste 5 % van de ingrediënten van agrarische oorsprong in het eindprodukt worden gebruikt voor de bereiding van produkten als bedoeld in artikel 1, onder b), mits

— het ingrediënten van agrarische oorsprong betreft die in de Gemeenschap niet volgens de regels van de artikelen 6 en 7 worden geproduceerd, of

— het ingrediënten van agrarische oorsprong betreft die in de Gemeenschap niet in voldoende hoeveelheden volgens de regels van de artikelen 6 en 7 worden geproduceerd.

5. Tijdens een overgangsperiode die op 1 juli 1994 ten einde loopt, kunnen bij de etikettering en in de reclame voor een in artikel 1, lid 1, onder a) of b), bedoeld produkt, wanneer dit uit één ingrediënt van agrarische oorsprong bestaat, aanduidingen betreffende overschakeling op de biologische landbouw worden vermeld, mits:

- a) ten volle wordt voldaan aan de eisen als bedoeld in lid 1, respectievelijk lid 3, met uitzondering van de eis betreffende de in bijlage I, punt 1, bedoelde duur van de omschakelingsperiode;
- b) een omschakelingsperiode van ten minste twaalf maanden vóór de oogst in acht is genomen;

⁽¹⁾ PB nr. L 33 van 8. 2. 1979, blz. 36.

⁽²⁾ PB nr. L 159 van 10. 6. 1989, blz. 58.

⁽³⁾ PB nr. L 347 van 17. 12. 1973, blz. 51.

⁽⁴⁾ PB nr. L 80 van 25. 3. 1986, blz. 51.

- c) de betrokken aanduidingen de koper van het produkt niet op een dwaalspoor brengen met betrekking tot de aard van dit produkt dat verschilt van de produkten die aan alle eisen van deze verordening voldoen;
- d) de controleorganisatie naar behoren heeft nagegaan of aan de onder a) en b) genoemde voorwaarden is voldaan.

6. Voor een produkt als bedoeld in artikel 1, onder b), dat gedeeltelijk is bereid uit ingrediënten die niet voldoen aan de in lid 3, onder a), genoemde voorwaarden mag bij de etikettering en in de reclame worden verwezen naar de biologische produktiemethode op voorwaarde dat:

- a) ten minste 50 % van de ingrediënten van agrarische oorsprong voldoet aan de in lid 3, onder a), genoemde voorwaarden;
- b) het produkt voldoet aan de in lid 3, onder b), c) en d), genoemde voorwaarden;
- c) de aanduidingen met betrekking tot de biologische produktiemethode:
 - alleen voorkomen in de lijst van ingrediënten in Richtlijn 79/112/EEG ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 89/395/EEG ⁽²⁾;
 - duidelijk alleen verwijzen naar die ingrediënten die volgens de regels van de artikelen 6 en 7 zijn geproduceerd;
- d) de ingrediënten en het gehalte ervan in afnemende volgorde naar gewicht in de lijst van ingrediënten voorkomen;
- e) aanduidingen in de lijst van ingrediënten in een zelfde kleur en van een zelfde lettergrootte en van een zelfde lettertype zijn.

7. Volgens de procedure van artikel 14 kunnen gedetailleerde uitvoeringsbepalingen van dit artikel worden vastgesteld.

8. Volgens de procedure van artikel 14 worden limitatieve lijsten van de in lid 3, onder b) en c), en lid 4, eerste en tweede streepje, bedoelde stoffen en produkten in bijlage VI opgesteld.

De gebruiksvoorwaarden en de voorwaarden inzake samenstelling van deze ingrediënten en stoffen kunnen nader worden gespecificeerd.

Indien een Lid-Staat van oordeel is dat een produkt moet worden toegevoegd aan bovengenoemde lijsten of dat deze lijsten moeten worden gewijzigd, zorgt hij ervoor dat een dossier met de redenen voor de opnemings of de wijzigingen officieel aan de andere Lid-Staten en de Commissie wordt toegezonden; dit dossier wordt door de Commissie voorgelegd aan het in artikel 14 bedoelde Comité.

9. Vóór 1 juli 1993 beziet de Commissie de bepalingen van dit artikel, en in het bijzonder lid 5 en lid 6, opnieuw en dient zij zo nodig voorstellen in voor een eventuele herziening.

Produktieregels

Artikel 6

1. De biologische produktiemethode houdt in dat voor de produktie van de in artikel 1, onder a), bedoelde produkten:

- a) in elk geval de voorschriften van bijlage I alsook, indien van toepassing, de betreffende uitvoeringsbepalingen ervan worden nageleefd;
- b) alleen produkten bestaande uit in de bijlagen I en II genoemde produkten mogen worden gebruikt als bestrijdingsmiddel, detergens, meststof of bodemverbeteringsmiddel; deze produkten mogen alleen worden gebruikt met inachtneming van de specifieke voorwaarden van de bijlagen I en II en voor zover het overeenkomstige gebruik in de algemene landbouw in de betrokken Lid-Staat is toegelaten overeenkomstig de ter zake geldende communautaire voorschriften of de met de communautaire wetgeving in overeenstemming zijnde nationale voorschriften.

2. In afwijking van lid 1, onder b), mogen zaden die behandeld zijn met niet in bijlage II genoemde, maar in de betrokken Lid-Staat voor de algemene landbouw toegelaten produkten, worden gebruikt, indien de gebruiker van deze zaden naar het oordeel van de controlerende instantie kan aantonen dat hij geen onbehandelde zaden van het juiste ras van de betrokken soort op de markt heeft kunnen aanschaffen.

Artikel 7

1. Produkten die op de dag van aanneming van deze verordening niet zijn toegelaten voor een in artikel 6, lid 1, onder b), aangegeven doel kunnen in bijlage II worden opgenomen, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) indien aangewend voor de bestrijding van parasieten en ziekten bij planten:
 - moeten de produkten van essentieel belang zijn voor de bestrijding van een bijzondere parasiet of ziekte van een gewas, waarvoor geen andere biologische, gewasstechnische, fysische of plantenteeltalternatieven ter beschikking staan en
 - moeten de gebruiksvoorwaarden van de produkten ieder rechtstreeks contact met het zaad, het gewas of de gewasprodukten uitsluiten; bij behandeling van overblijvende gewassen mag evenwel rechtstreeks contact plaatsvinden, doch alleen buiten het groeiseizoen van de eetbare delen (vruchten), voor zover de toepassing van het produkt niet indirect tot de aanwezigheid van residuen van het produkt in de eetbare delen leidt en

⁽¹⁾ PB nr. L 33 van 8. 2. 1979, blz. 1.

⁽²⁾ PB nr. L 186 van 30. 6. 1989, blz. 17.

- mag de aanwending ervan niet resulteren in of bijdragen tot onaanvaardbare effecten op en verontreiniging van het milieu;
- b) indien aangewend voor bemesting en grondverbetering:
 - moeten de produkten van essentieel belang zijn voor specifieke voedingsbehoeften van het gewas of voor specifieke bodemverbeteringsdoeleinden waaraan niet kan worden voldaan met de in bijlage I genoemde praktijken en
 - mag de aanwending ervan niet resulteren in of bijdragen tot onaanvaardbare effecten op of verontreiniging van het milieu.
- 2. Zo nodig kan voor elk in bijlage II opgenomen produkt het volgende worden gespecificeerd:
 - de gedetailleerde beschrijving van het produkt;
 - de gebruiksvoorwaarden en de eisen inzake samenstelling en/of oplosbaarheid, in het bijzonder met het oog op de noodzaak te zorgen voor een zo gering mogelijke hoeveelheid residuen van deze produkten op eetbare delen van het gewas en eetbare gewasprodukten en een zo gering mogelijk effect op het milieu;
 - bijzondere etiketteringsvoorschriften voor de in artikel 1 bedoelde produkten, indien die produkten worden verkregen met behulp van bepaalde in bijlage II bedoelde produkten.
- 3. Wijzigingen in bijlage II betreffende opneming of schrapping van in lid 1 bedoelde produkten of opneming of wijzigingen van de specificaties als bedoeld in lid 2 worden door de Commissie vastgesteld volgens de procedure van artikel 14.
- 4. Indien een Lid-Staat van mening is dat een produkt aan bijlage II moet worden toegevoegd of dat deze bijlage moet worden gewijzigd, zendt hij langs de officiële weg een dossier met een motivering voor de opneming of de wijzigingen toe aan de andere Lid-Staten en aan de Commissie, die het voorlegt aan het in artikel 14 bedoelde Comité.

Controlesysteem

Artikel 8

1. Iedere marktdeelnemer die de in artikel 1 bedoelde produkten produceert, bereidt of uit een derde land invoert om ze in de handel te brengen, moet:
 - a) de bevoegde instantie van de Lid-Staat waar hij zijn werkzaamheden uitoefent daarvan in kennis stellen; deze kennisgeving omvat de in bijlage IV bedoelde gegevens;
 - b) zijn onderneming onderwerpen aan het in artikel 9 bedoelde systeem van controle.
2. De Lid-Staten wijzen een instantie of een organisatie aan waarbij de kennisgeving moet worden ingediend.

De Lid-Staten mogen eisen dat aanvullende gegevens worden meegedeeld als zij dat nodig achten voor een doeltreffende controle van de marktdeelnemers.

3. De bevoegde autoriteit zorgt ervoor dat een bijgewerkte lijst met namen en adressen van de aan de controle onderworpen marktdeelnemers voor belangstellenden beschikbaar is.

Artikel 9

1. De Lid-Staten voeren een controlesysteem in dat wordt toegepast door een of meer aangewezen controle instanties en/of door erkende particuliere organisaties waaraan de marktdeelnemers die de in artikel 1 bedoelde produkten produceren of bereiden onderworpen moeten zijn.
2. De Lid-Staten treffen de nodige maatregelen om te zorgen dat voor een marktdeelnemer die de bepalingen van deze verordening naleeft en zijn bijdrage aan de controlekosten betaalt, de toegang tot het controlesysteem verzekerd is.
3. De controle omvat ten minste de in bijlage III omschreven controle- en voorzorgsmaatregelen.
4. Met het oog op de tenuitvoerlegging van de controle door particuliere organisaties wijzen de Lid-Staten een instantie aan voor de erkenning van en het toezicht op deze organisaties.
5. Bij de erkenning van een particuliere controleorganisatie wordt rekening gehouden met
 - a) het standaardcontroleplan van de organisatie, dat een gedetailleerde beschrijving dient te bevatten van de controle- en voorzorgsmaatregelen die de organisatie toelegt te zullen toepassen op de door haar te controleren marktdeelnemers;
 - b) de sancties die de organisatie zal nemen ingeval zij onregelmatigheden vaststelt;
 - c) de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel, een adequate administratieve en technische uitrusting, ervaring op het gebied van de controle en betrouwbaarheid;
 - d) de objectiviteit van de controleorganisatie ten opzichte van de door haar te controleren marktdeelnemers.
6. Na de erkenning van een controleorganisatie dient de bevoegde instantie
 - a) te zorgen voor de objectiviteit van de door de controleorganisatie uitgevoerde controles;
 - b) de doeltreffendheid van de controles te verifiëren;

c) kennis te nemen van de geconstateerde overtredingen en de opgelegde sancties;

d) de erkenning van een controleorganisatie die niet voldoet aan de in de onder a) en b) of de leden 7, 8 en 9 bedoelde eisen of niet meer beantwoordt aan de criteria van lid 5, in te trekken.

7. De controle instantie en de in lid 1 bedoelde erkende controleorganisaties:

a) zorgen ervoor dat op de bedrijven die zij controleren ten minste de in bijlage III vermelde controle- en voorzorgsmaatregelen worden toegepast;

b) mogen de bij hun controleactiviteit verkregen informatie en gegevens niet bekendmaken aan andere personen dan degenen die voor het betrokken bedrijf verantwoordelijk zijn en de bevoegde openbare instanties.

8. De erkende controleorganisaties:

a) verlenen de bevoegde instantie met het oog op inspectie toegang tot hun kantoren en installaties en geven alle informatie en hulp die de bevoegde instantie nodig acht om aan haar verplichtingen krachtens deze verordening te voldoen;

b) verstrekken de bevoegde instantie van de Lid-Staat vóór 31 januari van elk jaar een lijst van de marktdeelnemers die op 31 december van het voorgaande jaar aan hun controle waren onderworpen en dienen jaarlijks een beknopt verslag in.

9. De in lid 1 genoemde controlerende instantie en controleorganisaties moeten:

a) wanneer zij een onregelmatigheid constateren met betrekking tot de uitvoering van de artikelen 5, 6 en 7 of van de in bijlage III vermelde maatregelen, de in artikel 2 bedoelde aanduidingen die verwijzen naar de biologische produktiemethode doen verwijderen van de volledige partij of de hele produktie waarop de onregelmatigheid betrekking heeft;

b) wanneer zij een duidelijke overtreding of een overtreding met langdurige gevolgen constateren, de marktdeelnemer het recht ontnemen om de in artikel 1 bedoelde produkten met aanduidingen betreffende de biologische produktiemethode op de markt te brengen gedurende een periode die in overleg met de bevoegde instantie van de Lid-Staat wordt vastgesteld.

10. Volgens de procedure van artikel 14 kunnen worden aangenomen:

a) de uitvoeringsbepalingen betreffende de in lid 5 genoemde voorschriften en de in lid 6 vermelde maatregelen;

b) de uitvoeringsbepalingen betreffende de in lid 9 vermelde maatregelen.

Aanduiding van voldoening aan de controle-eisen

Artikel 10

1. De aanduiding dat voldaan is aan de controle-eisen bedoeld in bijlage V mag uitsluitend worden vermeld op de etiketten van de in artikel 1 bedoelde produkten:

a) die voldoen aan artikel 5, leden 1, 2, 3 en 4, artikel 6 en artikel 7, en aan de bepalingen die op grond daarvan worden vastgesteld;

b) die tijdens het gehele produktie- en bereidingsproces zijn gecontroleerd in het kader van de in artikel 9, lid 3, bedoelde controle;

c) die zijn geproduceerd of bereid door marktdeelnemers die de controle op hun bedrijf hebben toevertrouwd aan de in artikel 9, lid 1, bedoelde controlerende instantie of controleorganisatie, en die van deze instantie of deze organisatie het recht hebben gekregen de in bijlage V bedoelde aanduiding te gebruiken;

d) die tot het punt van verkoop in de detailhandel in gesloten verpakkingen zijn verpakt en vervoerd;

e) waarvan het etiket is voorzien van de naam en eventueel van het gedeponeerde merk van de controleorganisatie, de naam en het adres van de producent of de bereider, alsmede van de bij Richtlijn 79/112/EEG vereiste aanduidingen, voor zover die richtlijn van toepassing is.

2. Bij de etikettering of in de reclame mag geen enkele vermelding worden gebruikt die de koper zou kunnen doen geloven dat de aanduiding als bedoeld in bijlage V een waarborg is voor een hogere organoleptische, nutritionele of hygiënische kwaliteit.

3. De in artikel 9, lid 1, genoemde controlerende instantie en controleorganisaties moeten

a) wanneer zij een onregelmatigheid constateren met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de artikelen 5, 6 en 7 of van de in bijlage III vermelde maatregelen, de aanduiding als bedoeld in bijlage V doen verwijderen van de volledige partij of de hele produktie waarop de onregelmatigheid betrekking heeft;

b) wanneer zij een duidelijke overtreding of een overtreding met langdurige gevolgen constateren, de marktdeelnemer het recht ontnemen om de aanduiding als bedoeld in bijlage V te gebruiken gedurende een periode die in overleg met de bevoegde instantie van de Lid-Staat wordt vastgesteld.

4. De intrekking van het recht om de aanduiding als bedoeld in bijlage V te gebruiken na bepaalde overtredingen van de artikelen 5, 6 en 7 of van bijlage III kan nader worden geregeld volgens de procedure van artikel 14.

5. Wanneer een Lid-Staat bij uit een andere Lid-Staat afkomstige produkten die zijn voorzien van een aanduiding als bedoeld in artikel 2 en/of bijlage V, constateert dat bij de toepassing van deze verordening onregelmatigheden zijn begaan, brengt hij de Lid-Staat die de controleorganisatie heeft erkend en de Commissie daarvan op de hoogte.

6. De Lid-Staten treffen de nodige maatregelen om frauduleus gebruik van de aanduidingen als bedoeld in artikel 2 en/of bijlage V te voorkomen.

7. Vóór 1 juli 1993 beziet de Commissie artikel 10 opnieuw, met name voor wat betreft de mogelijkheid om de in bijlage V bedoelde aanduiding verplicht te stellen, en dient zij de voorstellen in die voor een eventuele herziening nodig zijn.

Invoer uit derde landen

Artikel 11

1. Onverminderd artikel 5 mogen de in artikel 1 bedoelde produkten die uit een derde land worden ingevoerd, slechts in de handel worden gebracht indien

- a) zij van oorsprong zijn uit een derde land dat is opgenomen in een bij besluit van de Commissie volgens de procedure van artikel 14 vast te leggen lijst, en indien zij afkomstig zijn uit een regio of een productie-eenheid die, in voorkomend geval, is vermeld in het met betrekking tot dat derde land vastgestelde besluit en zijn gecontroleerd door een eventueel in dat besluit genoemde controleorganisatie, en
- b) de bevoegde instantie of controleorganisatie van dat derde land een controlecertificaat heeft afgeleverd waarin wordt verklaard dat de in het certificaat genoemde partij:
 - is verkregen volgens een produktiemethode waarbij gelijkwaardige regels worden toegepast als die bedoeld in de artikelen 6 en 7, en
 - is gecontroleerd in kader van een controleregeling die na het in lid 2, onder b), bedoelde onderzoek als gelijkwaardig is erkend.

2. Om uit te maken of een derde land op zijn verzoek voor bepaalde in artikel 1 bedoelde produkten kan worden opgenomen in de lid 1, onder a), bedoelde lijst, wordt met name rekening gehouden met:

- a) de waarborgen die het derde land, althans met betrekking tot de voor de Gemeenschap bestemde productie, kan bieden ten aanzien van de toepassing van gelijkwaardige regels als die bedoeld in de artikelen 6 en 7;
- b) de doeltreffendheid van de controlemaatregelen die, althans met betrekking tot de voor de Gemeenschap bestemde productie, gelijkwaardig moeten zijn aan die van de artikelen 8 en 9, om de naleving van de onder a) bedoelde regels te garanderen.

Rekening houdende met deze elementen kan de Commissie in haar besluit de regio's of de productie-eenheden van oorsprong preciseren of de organisaties aanduiden waarvan de controle gelijkwaardig wordt geacht.

3. Het in lid 1, onder b), genoemde certificaat

- a) moet de goederen vergezellen tot in de onderneming van de eerste ontvanger; dit moet het originele exemplaar zijn. Daarna dient de importeur het certificaat ten minste twee jaar ter beschikking te houden van de controlerende instantie;
- b) moet worden opgesteld volgens de bepalingen en overeenkomstig het model die volgens de procedure van artikel 14 worden vastgesteld.

4. Uitvoerige voorschriften voor de tenuitvoerlegging van dit artikel kunnen worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 14.

5. Bij de behandeling van het verzoek van een derde land eist de Commissie dat dit alle nodige informatie verschaft; voorts kan zij deskundigen opdracht geven onder haar gezag ter plaatse de in het betrokken derde land daadwerkelijk toegepaste regels voor de productie en controlemaatregelen te bestuderen.

Vrij verkeer binnen de Gemeenschap

Artikel 12

De Lid-Staten mogen het in de handel brengen van in artikel 1 bedoelde produkten die aan deze verordening voldoen, beperken noch belemmeren om redenen die verband houden met de produktiemethode, de etikettering of de presentatie.

Administratieve bepalingen en tenuitvoerlegging

Artikel 13

Volgens de procedure van artikel 14 kunnen worden vastgesteld:

- de wijzigingen in de bijlagen I, II, III, IV en VI;
- de uitvoeringsbepalingen van de bijlagen I en III.

Artikel 14

De Commissie wordt bijgestaan door een Comité bestaande uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.

In de gevallen waarin wordt verwezen naar de in dit artikel omschreven procedure legt de vertegenwoordiger van de Commissie het Comité een ontwerp voor van de te nemen maatregelen.

Het Comité brengt, binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie, advies uit over dit ontwerp. Het advies wordt uitgebracht met de in artikel 148, lid 2, van het Verdrag bedoelde meerderheid. Bij de stemming in het Comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt de beoogde maatregelen vast wanneer zij in overeenstemming zijn met het advies van het Comité.

Wanneer de beoogde maatregelen niet in overeenstemming zijn met het advies van het Comité of indien geen advies is uitgebracht, dient de Commissie onverwijld bij de Raad een voorstel in betreffende de te nemen maatregelen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Indien de Raad, na verloop van een termijn van drie maanden na de indiening van het voorstel bij de Raad, geen besluit heeft genomen, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie vastgesteld.

Artikel 15

De Lid-Staten stellen de Commissie jaarlijks vóór 1 juli in kennis van de maatregelen die zij het voorgaande jaar ter uitvoering van deze verordening hebben genomen, met name van:

- de lijst van de marktdeelnemers die op 31 december van het voorgaande jaar de in artikel 8, lid 1, onder a), bedoelde kennisgeving hebben ingediend en zijn onderworpen aan de in artikel 9 genoemde controletoezicht;
- een verslag over het toezicht krachtens artikel 9, lid 6.

Voorts stellen de Lid-Staten de Commissie jaarlijks vóór 31 maart in kennis van de lijst van de op 31 december van het voorgaande jaar erkende controleorganisaties, met inbegrip van de gegevens over hun juridische en organisatorische structuur, de procedure van hun standaardcontroles, hun regeling inzake sancties en in voorkomend geval hun merk.

De Commissie zorgt jaarlijks voor bekendmaking in de C-serie van het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* van de lijsten van erkende organisaties die zij binnen de in de tweede alinea bedoelde termijn heeft ontvangen.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Gedaan te Luxemburg, 24 juni 1991.

Artikel 16

1. Deze verordening treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

2. Binnen negen maanden na de inwerkingtreding van deze verordening leggen de Lid-Staten de artikelen 8 en 9 ten uitvoer.

3. Artikel 5, artikel 8, lid 1, en artikel 11, lid 1, worden twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze verordening van toepassing.

Wanneer op een verzoek van een derde land om opname in de in artikel 11, lid 1, onder a), genoemde lijst, niet binnen de in de eerste alinea genoemde termijn kan worden beschikt, gelet op de stand van het onderzoek met betrekking tot dat verzoek, kan volgens de procedure van artikel 14 de termijn waarna artikel 11, lid 1, op de invoer uit dat derde land moet worden toegepast, worden verlengd met een nader te bepalen termijn.

Om de in bijlage I, punt 1, bedoelde omschakelingsperiode te respecteren, wordt het tijdvak dat verstreken is vóór de inwerkingtreding van deze verordening meegerekend voor zover de marktdeelnemer ten genoegen van de controleorganisatie kan aantonen dat hij gedurende dit tijdvak heeft geproduceerd volgens de vigerende nationale bepalingen of, bij ontstentenis hiervan, volgens de erkende internationale normen op het gebied van de biologische productie.

4. Gedurende twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze verordening kunnen de Lid-Staten in afwijking van artikel 6, lid 1, toestaan dat op hun grondgebied producten worden gebruikt die stoffen bevatten die niet in bijlage II zijn opgenomen, voor zover zij van oordeel zijn dat is voldaan aan de in artikel 7, lid 1, genoemde voorwaarden.

5. Gedurende een termijn die twaalf maanden na de opstelling van bijlage VI overeenkomstig artikel 5, lid 7, verstrijkt, kunnen de Lid-Staten volgens hun nationale bepalingen het gebruik van stoffen die niet in deze bijlage VI voorkomen, blijven toestaan.

6. De Lid-Staten stellen de overige Lid-Staten en de Commissie in kennis van de stoffen die zij krachtens de leden 4 en 5 toestaan.

Voor de Raad

De Voorzitter

J.-C. JUNKER

BIJLAGE I

PRINCIPES VAN DE BIOLOGISCHE PRODUKTIE OP LANDBOUWGEBIED

Planten en plantaardige producten

1. De principes van deze bijlage moeten normaal voor het inzaaien of, in het geval van overblijvende gewassen anders dan van de koude grond, ten minste drie jaar voor de eerste oogst van produkten als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder a), gedurende een omschakelingsperiode van ten minste twee jaar op de percelen in praktijk zijn gebracht. De controleorganisatie kan met de toestemming van de bevoegde autoriteit besluiten dat genoemde periode in bepaalde gevallen wordt verlengd of verkort, rekening houdend met het vroegere gebruik van de percelen.
2. De vruchtbaarheid van de bodem en de biologische activiteit ervan moeten in de gevallen die zich daartoe lenen, worden behouden of verhoogd door:
 - a) de teelt van leguminosen, groenbemesters of diepwortelende gewassen in een geschikt meerjarig vruchtwisselingsschema;
 - b) het in de bodem inwerken van al dan niet gecomposteerd organisch materiaal dat afkomstig is van bedrijven die in overeenstemming met deze verordening produceren. In afwachting van de aanneming van gemeenschappelijke technische regels voor de biologische produktie in de veeteelt worden bijprodukten van de veeteelt, zoals stalmest, gebruikt indien afkomstig van veehouderijen die zich houden aan bestaande nationale regels of bij het ontbreken daarvan aan internationaal erkende praktijken betreffende de biologische produktie in de veeteelt.

Aanvullende bemesting met in bijlage II vermelde organische of minerale meststoffen mag alleen plaatsvinden voor zover een passende voeding van de in wisselbouw geteelde gewassen of de bewerking van de grond niet mogelijk is met de in de eerste alinea, onder a) en b), genoemde middelen.

Voor het versnellen van de compostering kunnen passende preparaten (biodynamische preparaten) op basis van micro-organismen of gewassen worden gebruikt.

3. Parasieten, ziekten en onkruiden moeten worden bestreden door een combinatie van de volgende maatregelen:
 - keuze van geschikte soorten en rassen;
 - passend vruchtwisselingsschema;
 - mechanische teeltprocedures;
 - bescherming van natuurlijke vijanden van parasieten met passende middelen (b. v. heggen, nestplaatsen, natuurmonumenten, uitzetten van roofdieren);
 - onkruidverdelging door middel van vuur.

Alleen bij acuut gevaar voor de teelt mogen de in bijlage II genoemde produkten worden aangewend.

BIJLAGE II

A. PRODUCTEN VOOR GEBRUIK BIJ BEMESTING EN GRONDVERBETERING

Naam	Beschrijving; samenstellingseisen; gebruiksvoorwaarden
Stalmest en kippemest	—
Mengmest en gier	—
Stro	—
Turf	—
Compost van afgewerkte voedingsbodems van champignons en wormen	—
Compost van organisch huishoudelijk afval	—
Compost van plantaardige residuen	—
Verwerkte dierlijke produkten van slachthuizen en visindustrie	—
Organische bijprodukten van de levensmiddelen- en de textielindustrie	—
Zeewier en zeewierprodukten	—
Zaagsel, boomschors, houtafval	—
Houtas	—
Natuurlijk fosfaat	—
Gebrand natuurlijk aluminiumfosfaat	—
Thomasslakkenmeel	—
Natuurlijk kaliumcarbonaat	—
Kaliumsulfaat	—
Natuurlijke kaliumzouten	Erkenning door controle-instantie vereist
Kalksteen	—
Krijt	—
Natuurlijk magnesium	—
Natuurlijk kalkhoudend magnesium	—
Bitterzout (magnesiumsulfaat)	—
Gips (calciumsulfaat)	—
Sporenelementen (borium, koper, ijzer, mangaan, molybdeen, zink)	Erkenning door controle-instantie vereist
Zwavel	Erkenning door controle-instantie vereist
Steenmeel	—
Klei (bentoniet, perliet)	—

B. PRODUKTEN VOOR GEBRUIK BIJ DE BESTRIJDING VAN PARASieten EN VAN ZIEKTEN

Naam	Beschrijving; samenstellingseisen; gebruiksvoorwaarden
Preparaten op basis van pyrethrine verkregen uit <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i> , eventueel een synergist bevattend	
Preparaten van <i>Derris elliptica</i>	
Preparaten van <i>Quassia amara</i>	
Preparaten van <i>Ryania speciosa</i>	
Propolis	
Kiezelgoer	
Steenmeel	
Preparaten op basis van metaldehyde, een middel bevattend dat hogere diersoorten afschrikt en voor zover gebruikt in vallen	
Zwavel	
Bordeaux-pap	
Bourgondische pap	
Natriumsilicaat	
Natriumbicarbonaat	
Kalizeep (zachte zeep)	
Feromonenpreparaten	
<i>Bacillus Thuringiensis</i> preparaten	
Granuloseviruspreparaten	
Plantaardige en dierlijke oliën	
Paraffineolie	

C. ANDERE PRODUKTEN

BIJLAGE III

MINIMUMEISEN INZAKE CONTROLE EN VOORZORGSMATREGELEN IN HET KADER VAN DE
IN DE ARTIKELEN 8 en 9 BEDOELDE CONTROLE

A. Akkerbouw- en tuinbouwbedrijven

1. De produktie moet plaatsvinden in een eenheid waarvan de percelen en de produktie- en opslagplaatsen duidelijk gescheiden zijn van die van ieder andere eenheid die niet overeenkomstig de regels van deze verordening produceert; deze eenheid kan werkplaatsen voor verwerking en/of marktklaar maken omvatten, wanneer deze eenheid zich beperkt tot de verwerking en/of het marktklaar maken van haar eigen landbouwproduktie.

2. Bij het begin van de toepassing van de controle zorgen de producent en de controleorganisatie ervoor dat:

- de eenheid volledig wordt beschreven, met vermelding van de opslag- en de produktieplaatsen en de percelen, en eventueel, van de plaatsen waar de produkten worden verwerkt en/of marktklaar worden gemaakt;
- alle concrete maatregelen die op de eenheid moeten worden genomen om de naleving van deze verordening te garanderen, worden vastgesteld.

Deze beschrijving en de te treffen maatregelen worden opgenomen in een inspectieverslag, dat wordt medeondertekend door degene die verantwoordelijk is voor de betrokken eenheid.

Bovendien worden de volgende gegevens in het verslag vermeld:

- de datum van de laatste toepassing op de betrokken percelen van produkten waarvan het gebruik niet in overeenstemming is met artikel 6, lid 1, onder b), en artikel 7;
- de verbintenis van de producent om alle behandelingen zo uit te voeren dat de artikelen 5, 6 en 7 worden nageleefd en, in geval van overtreding, de toepassing van de in artikel 9, lid 9, bedoelde maatregelen te aanvaarden.

3. Ieder jaar moet de producent voor de door de controleorganisatie vastgestelde datum zijn per perceel gespecificeerde produktieschema voor plantaardige produkten meedelen.

4. Er moet een zodanige administratie, schriftelijk en/of in de vorm van bescheiden, worden bijgehouden dat de controleorganisatie de oorsprong, de aard en de hoeveelheden van alle aangekochte grondstoffen, alsmede het gebruik ervan kan nagaan; bovendien moet een administratie, schriftelijk of in de vorm van bescheiden, worden bijgehouden van de aard, de hoeveelheden en de bestemmingen van alle verkochte landbouwprodukten. De hoeveelheden worden per dag samengeteld wanneer zij betrekking hebben op rechtstreekse verkopen aan de eindconsument.

5. In de eenheid mogen geen andere produktiemiddelen worden opgeslagen dan die welke op grond van artikel 6, lid 1, onder b), en artikel 7 mogen worden gebruikt.

6. De controleorganisatie moet, naast onaangekondigde inspectiebezoeken, ten minste eenmaal per jaar een volledige fysieke controle van de eenheid uitvoeren. Voor een onderzoek naar krachtens deze verordening niet toegestane produkten kunnen monsters worden genomen. Dergelijke monsters moeten evenwel verplicht worden genomen wanneer wordt vermoed dat een niet toegestaan produkt is gebruikt. Van ieder bezoek wordt een inspectieverslag gemaakt, dat wordt medeondertekend door degene die verantwoordelijk is voor de gecontroleerde eenheid.

7. De producent geeft de controleorganisatie voor de inspectie toegang tot de opslag- en de produktieplaatsen en de percelen alsmede tot de administratie en de bijbehorende bewijsstukken. Hij geeft de controleorganisatie alle inlichtingen die deze voor de inspectie nodig acht.

8. Produkten als bedoeld in artikel 1 die nog niet zijn voorzien van een voor de eindconsument bestemde verpakking, mogen slechts naar andere eenheden worden vervoerd in zodanig gesloten verpakkingen of recipiënten dat de inhoud ervan niet kan worden vervangen, en die voorzien zijn van een etiket waarop, naast eventuele andere aanduidingen overeenkomstig andere regelingen, de volgende gegevens zijn vermeld:

- naam en adres van degene die verantwoordelijk is voor de produktie of de bereiding van het produkt;
- de naam van het produkt;
- een aanduiding waaruit blijkt dat het produkt onder de bij deze verordening bedoelde controle valt.

9. Wanneer een marktdeelnemer in hetzelfde gebied meer dan een produktie-eenheid beheert, vallen de eenheden in het gebied waar andere dan de in artikel 1 bedoelde planten of plantaardige produkten worden geproduceerd, ook onder de controle voor wat betreft de punten 2, eerste alinea, 3, 4 en 5. In die eenheden mogen geen planten worden geproduceerd van hetzelfde type als die welke in de in punt 1 bedoelde eenheid worden geproduceerd.

B. Eenheden voor verwerking en marktklaar maken van plantaardige produkten en levensmiddelen die hoofdzakelijk plantaardige produkten bevatten

1. Bij de eerste toepassing van de controle zorgen de marktdeelnemer en de controleorganisatie ervoor dat:

- de eenheid volledig wordt beschreven, met vermelding van de installaties voor verwerking en marktklaar maken, en voor de opslag van de landbouwprodukten vóór en na de behandelingen;
- alle concrete maatregelen die in de eenheid moeten worden genomen om de naleving van deze verordening te garanderen, worden vastgesteld.

Deze beschrijving en de te treffen maatregelen moeten worden opgenomen in een inspectieverslag, dat wordt medeondertekend door degene die verantwoordelijk is voor de betrokken eenheid.

Bovendien moet in dit verslag de verbintenis van de marktdeelnemer worden opgenomen om alle behandelingen zo uit te voeren dat artikel 5 wordt nageleefd en, in geval van overtreding, de toepassing van de in artikel 9, lid 9, bedoelde maatregelen, te aanvaarden.

2. Er moet een schriftelijke administratie worden bijgehouden, zodat de controleorganisatie de volgende gegevens kan nagaan:

- de oorsprong, de aard en de hoeveelheden van de in artikel 1 bedoelde landbouwprodukten die aan de eenheid zijn geleverd;
- de aard, de hoeveelheden en de bestemmingen van de in artikel 1 bedoelde produkten die de eenheid hebben verlaten;
- alle andere gegevens die de controleorganisatie voor een adequate controle van de behandelingen nodig acht, zoals de oorsprong, de aard en de hoeveelheden van de ingrediënten, de additieven en de hulpstoffen voor fabricage die aan de eenheid zijn geleverd, en de samenstelling van de verwerkte produkten.

3. Wanneer in de eenheid andere produkten dan de in artikel 1 bedoelde worden verwerkt, marktklaar gemaakt of opgeslagen:

- moet de eenheid beschikken over afzonderlijke ruimten voor de opslag van de in artikel 1 bedoelde produkten vóór en na de behandelingen;
- moet een partij ineens en zonder onderbreking worden behandeld en fysiek of in de tijd gescheiden worden gehouden van gelijksoortige behandelingen betreffende niet in artikel 1 bedoelde produkten;
- moeten genoemde behandelingen, indien zij niet frequent worden verricht, van te voren worden gemeld, met inachtneming van een in overleg met de controleorganisatie vastgestelde termijn;
- moeten alle maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de partijen kunnen worden geïdentificeerd en dat vermenging met produkten die niet in overeenstemming met de in deze verordening vermelde produktieregels zijn verkregen, wordt vermeden.

4. De controleorganisatie moet, naast onaangekondigde inspectiebezoeken, ten minste eenmaal per jaar een fysieke controle van de eenheid uitvoeren. Voor een onderzoek naar krachtens deze verordening niet toegestane produkten kunnen monsters worden genomen. Zij moeten evenwel verplicht worden genomen wanneer het gebruik van een niet toegestaan produkt wordt vermoed. Van ieder bezoek wordt een inspectieverslag gemaakt, dat wordt medeondertekend door degene die verantwoordelijk is voor de gecontroleerde eenheid.

5. De marktdeelnemer geeft de controleorganisatie voor de inspectie toegang tot de eenheid alsmede tot de schriftelijke administratie en de bijhorende bewijsstukken. Hij geeft de controleorganisatie alle inlichtingen die deze voor de inspectie nodig acht.
 6. De eisen inzake vervoer van deel A, punt 8, zijn van toepassing.
-

BIJLAGE IV**TE VERMELDEN GEGEVENS IN HET KADER VAN DE IN ARTIKEL 8, LID 1, BEDOELDE KENNISGEVING**

- a) Naam en adres van de marktdeelnemer;
- b) ligging van de plaatsen, en eventueel van de percelen (kadastrale indeling), waar de behandelingen worden uitgevoerd;
- c) aard van de behandelingen en produkten;
- d) verbintenis van de marktdeelnemer om de behandelingen te verrichten in overeenstemming met de artikelen 5, 6, 7 en/of 11;
- e) als het een landbouwbedrijf betreft, datum waarop de producent voor het laatst op de betrokken percelen produkten heeft aangewend waarvan het gebruik niet in overeenstemming is met artikel 6, lid 1, onder b), en artikel 7;
- f) naam van de organisatie waaraan de marktdeelnemer de controle van zijn bedrijf heeft opgedragen, wanneer in de betrokken Lid-Staat de controle ten uitvoer is gelegd via de erkenning van dergelijke organisaties.

BIJLAGE V**AANDUIDING VAN OVEREENSTEMMING MET DE CONTROLEREGELING**

De aanduiding van overeenstemming met de controleregeling wordt vermeld in de taal of de talen van de etikettering.

- ES: Agricultura Ecológica — Sistema de control CEE
- DK: Økologisk Jordbrug — EF-kontrolordning
- D: Ökologische Agrarwirtschaft — EWG-Kontrollsystem
- GR: Βιολογική Γεωργία — Σύστημα Ελέγχου ΕΟΚ
- EN: Organic Farming — EEC Control System
- F: Agriculture Biologique — Système de contrôle CEE
- IT: Agricoltura Biologica — Regime di controllo CEE
- NL: Biologische landbouw — EEG-controlesysteem
- P: Agricultura Biológica — Sistema de controlo CEE

BIJLAGE VI

A. Stoffen die zijn toegestaan als ingrediënten van niet-agrarische oorsprong (artikel 5, lid 3, onder b)):

B. Stoffen waarvan het gebruik bij de bereiding is toegestaan (artikel 5, lid 3, onder c)):

C. Ingrediënten van agrarische oorsprong (artikel 5, lid 4).

II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

RAAD

RICHTLIJN VAN DE RAAD

van 20 juni 1991

tot wijziging van Richtlijn 89/392/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende machines

(91/368/EEG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie ⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europese Parlement ⁽²⁾,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité ⁽³⁾,

Overwegende dat machines waaraan specifieke risico's zijn verbonden in verband met hun mobiliteit of hun vermogen lasten te heffen/hijzen, of door de combinatie van beide eigenschappen, moeten voldoen enerzijds aan de algemene veiligheids- en gezondheidseisen van Richtlijn 89/392/EEG ⁽⁴⁾ en anderzijds aan de met deze specifieke risico's verband houdende veiligheids- en gezondheidseisen;

Overwegende dat het niet nodig is voor deze types machines te voorzien in andere manieren van certificatie dan die welke oorspronkelijk voor machines in Richtlijn 89/392/EEG zijn vastgesteld;

Overwegende dat het voorschrijven van aanvullende fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen met betrekking tot de aan mobiliteit en het heffen/hijzen van lasten verbonden specifieke risico's kan gebeuren door wijziging van Richtlijn 89/392/EEG in de vorm van toevoeging van aanvullende voorschriften; dat deze wijziging kan worden benut om enkele onvolkomenheden in de voor alle machines geldende fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen te verbeteren;

Overwegende dat dient te worden voorzien in een overgangsregeling die het mogelijk maakt machines in de handel te brengen en in gebruik te nemen die zijn gefabriceerd overeenkomstig de op 31 december 1992 geldende nationale voorschriften;

Overwegende dat bepaalde onder bestaande richtlijnen vallende soorten materieel en machines binnen de werkingssfeer van deze richtlijn vallen en dat het beter is over één enkele richtlijn te beschikken die alle soorten materieel omvat; dat het derhalve wenselijk is dat de betrokken bestaande richtlijnen op de datum van toepassing van deze richtlijn worden ingetrokken,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 89/392/EEG wordt als volgt gewijzigd:

1. artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

⁽¹⁾ PB nr. C 37 van 17. 2. 1990, blz. 5 en
PB nr. C 268 van 24. 10. 1990, blz. 12.

⁽²⁾ PB nr. C 175 van 16. 7. 1990, blz. 119 en
PB nr. C 129 van 20. 5. 1991.

⁽³⁾ PB nr. C 168 van 10. 7. 1990, blz. 15.

⁽⁴⁾ PB nr. L 183 van 29. 6. 1989, blz. 9.

a) de volgende alinea wordt toegevoegd aan lid 2:

„Eveneens wordt als „machine” beschouwd een verwisselbaar uitrustingsstuk waardoor de functie van de machine wordt gewijzigd en dat op de markt is gebracht om door de bediener zelf aan een machine of een aantal verschillende machines, dan wel aan een trekker te worden gekoppeld, voor zover dit uitrustingsstuk geen vervangingsonderdeel of werktuig is.”;

b) in lid 3:

— wordt het eerste streepje geschrapt;

— wordt het tweede streepje vervangen door:

„— hijs- of hefwerktuigen die voor het heffen en/of verplaatsen van personen met of zonder last zijn ontworpen en geconstrueerd, met uitzondering van transportwerktuigen met verstelbare werkhoogte.”;

— wordt het derde streepje aangevuld met de woorden:

„behalve machines die worden gebruikt voor het hijsen/heffen van lasten,”;

— worden de volgende streepjes toegevoegd:

„— transportmiddelen, dit wil zeggen voertuigen en aanhangwagens daarvan die uitsluitend zijn bestemd voor het vervoer van personen door de lucht, via openbare wegen- of spoorwegnetten dan wel over water, alsmede transportmiddelen die zijn ontworpen voor het vervoer van goederen door de lucht, via openbare wegen- of spoorwegnetten dan wel over water. Niet uitgesloten zijn voertuigen die in de mijnbouwindustrie worden gebruikt;

— zeeschepen en mobiele offshore-eenheden alsmede uitrustingen aan boord van zulke schepen of eenheden;

— kabelinstallaties voor openbaar of niet-openbaar personenvervoer;

— landbouw- en bosbouwtrekkers als omschreven in artikel 1, lid 1, van Richtlijn 74/150/EEG van de Raad van 4 maart 1974 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten betreffende de goedkeuring van landbouw- of bosbouwtrekkers op wielen⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 88/297/EEG⁽²⁾;

— machines die speciaal zijn ontworpen en gebouwd voor militaire doeleinden of het handhaven van de orde.

2. in artikel 2, lid 3, eerste zin, worden de woorden „de bepalingen van deze richtlijn” vervangen door „de geldende communautaire bepalingen . . .”;

3. aan artikel 4, lid 2, wordt de volgende alinea toegevoegd:

„Verwisselbare uitrustingsstukken als bedoeld in artikel 1, lid 2, derde alinea, worden beschouwd als een machine; zij moeten dus altijd voorzien zijn van het EG-merkteken en vergezeld gaan van de in bijlage II, punt A, bedoelde EG-verklaring van overeenstemming.”;

4. het volgende lid wordt toegevoegd aan artikel 8:

7. „De verplichtingen van lid 6 gelden niet voor degenen die een verwisselbaar uitrustingsstuk als bedoeld in artikel 1 op een machine of een trekker aansluiten, mits de elementen compatibel zijn en alle delen waaruit de machine na die aansluiting bestaat, zijn voorzien van het EG-merkteken en vergezeld gaan van de EG-verklaring van overeenstemming.”;

5. artikel 13 wordt vervangen door:

„Artikel 13

1. De Lid-Staten dienen vóór 1 januari 1992 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

De Lid-Staten passen de desbetreffende bepalingen toe met ingang van 1 januari 1993, behalve voor het materieel bedoeld in de Richtlijn 86/295/EEG⁽¹⁾, 86/296/EEG⁽²⁾ en 86/663/EEG⁽³⁾ waarvoor deze bepalingen van toepassing zijn met ingang van 1 juli 1995.

2. Voorts staan de Lid-Staten het in de handel brengen en het in gebruik nemen van machines die voldoen aan de op 31 december 1992 op hun grondgebied geldende voorschriften toe voor de periode die eindigt op 31 december 1994; dit geldt niet voor het materieel bedoeld in de Richtlijnen 86/295/EEG, 86/296/EEG en 86/663/EEG waarvoor deze periode afloopt op 31 december 1995.

De Richtlijnen 86/295/EEG, 86/296/EEG en 86/663/EEG doen geen afbreuk aan de toepassing van lid 1 met ingang van 1 juli 1995.

3. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

⁽¹⁾ PB nr. L 84 van 28. 3. 1974, blz. 10.

⁽²⁾ PB nr. L 126 van 20. 5. 1988, blz. 52.”;

4. Vóór 1 januari 1994 onderzoekt de Commissie de stand van de normalisatiewerkzaamheden betreffende deze richtlijn en stelt in voorkomend geval de passende maatregelen voor.”;

(1) PB nr. L 186 van 8. 7. 1986, blz. 1.

(2) PB nr. L 186 van 8. 7. 1986, blz. 10.

(3) PB nr. L 384 van 31. 12. 1986, blz. 12.

6. bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

a) de volgende alinea wordt toegevoegd aan punt 1.3.7:

„Alle nodige maatregelen ter voorkoming van een onverwacht blokkeren van bewegende werkuiterende delen moeten worden getroffen. Ingeval ondanks deze voorzorgsmaatregelen een blokkering kan optreden, moet de fabrikant ervoor hebben gezorgd dat zij dank zij specifieke afschermingsmiddelen, met behulp van speciale werktuigen, aan de hand van de gebruiksaanwijzing en eventueel aanwijzingen op de machine zelf, zonder gevaar kunnen worden verholpen.”;

b) het volgende punt wordt ingevoegd in punt 1.6:

„1.6.5 *Het schoonmaken van de inwendige delen*

De machine moet zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat het schoonmaken van de inwendige delen van de machine die gevaarlijke stoffen of preparaten hebben bevat, mogelijk is zonder dat in de inwendige delen hoeft te worden doorgedrongen; ook een eventuele ontstopping moet van buitenaf kunnen worden uitgevoerd. Indien het volstrekt onmogelijk is het doordringen in de inwendige delen te vermijden, moet de fabrikant bij de constructie voorzieningen treffen waardoor het schoonmaken met zo min mogelijk gevaar kan geschieden.”;

c) de volgende alinea wordt toegevoegd aan punt 1.7.0:

„Wanneer de veiligheid en de gezondheid van aan risico blootgestelde personen in gevaar kan komen door de gebrekkige werking van een zonder toezicht werkende machine, moet deze machine zijn uitgerust met een inrichting die een passend geluids- of lichtsignaal geeft.”;

d) de volgende alinea's worden toegevoegd aan punt 1.7.3:

„Wanneer een onderdeel van een machine tijdens het gebruik ervan met behulp van hijs- of hefwerktuigen moet worden verplaatst, moet de massa van dit onderdeel leesbaar, onuitwisbaar en ondubbelzinnig zijn aangegeven.

Op verwisselbare uitrustingsstukken als bedoeld in artikel 1, lid 2, derde alinea, moeten dezelfde gegevens vermeld staan.”;

e) in punt 1.7.4, onder a), wordt het volgende streepje toegevoegd:

„— zo nodig de essentiële kenmerken van de werktuigen die op de machine kunnen worden gemonteerd”;

f) in punt 1.7.4, onder f), wordt de derde alinea vervangen door:

„Indien de geharmoniseerde normen niet worden toegepast, moeten de akoestische gegevens worden gemeten met de meest passende meetnorm die aan de machine is aangepast.”;

g) de punten 3 tot en met 5.7 in bijlage I bij deze richtlijn worden toegevoegd;

7. de volgende streepjes worden ingevoegd tussen het tweede en derde streepje van bijlage II, punt B:

„— in voorkomend geval naam en adres van de instantie waarvan kennisgeving is gedaan en nummer van de EG-typeverklaring,

— in voorkomend geval naam en adres van de instantie waarvan kennisgeving is gedaan en waaraan het dossier is toegezonden overeenkomstig artikel 8, lid 2, punt c), eerste streepje,

— in voorkomend geval naam en adres van de instantie waarvan kennisgeving is gedaan en die de in artikel 8, lid 2, punt c), tweede streepje, bedoelde controle heeft verricht,

— in voorkomend geval, een verwijzing naar de geharmoniseerde normen.”;

8. in bijlage IV wordt punt 12 vervangen door de punten 12 tot en met 15 opgenomen in bijlage II van deze richtlijn.

Artikel 2

De volgende artikelen en richtlijnen worden met ingang van 31 december 1994 ingetrokken:

— de artikelen 2 en 3 van Richtlijn 73/361/EEG van de Raad van 19 november 1973 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten inzake het certificaat en het kenmerken van staalkabels, kettingen en haken⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 76/434/EEG⁽²⁾;

— Richtlijn 76/434/EEG van de Commissie van 13 april 1976 voor aanpassing aan de stand van de techniek van de richtlijn van de Raad van 19 november 1973 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake certificaten en merken voor kabels, kettingen en haken.

(1) PB nr. L 335 van 5. 12. 1973, blz. 51.

(2) PB nr. L 122 van 8. 5. 1976, blz. 20.

De volgende richtlijnen worden per 31 december 1995 ingetrokken:

- Richtlijn 86/295/EEG van de Raad van 26 mei 1986 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake op bepaalde bouwmaschinen gemonteerde constructies ter bescherming bij omslaan (ROPS) ⁽¹⁾;
- Richtlijn 86/296/EEG van de Raad van 26 mei 1986 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake bij bepaalde bouwmaschinen te gebruiken constructies ter beveiliging tegen vallende voorwerpen (FOPS) ⁽²⁾;
- Richtlijn 86/663/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake gemotoriseerde transportwerktuigen ⁽³⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 89/240/EEG ⁽⁴⁾.

Artikel 3

1. De Lid-Staten dienen vóór 1 januari 1992 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

Zij passen deze bepalingen toe met ingang van 1 januari 1993.

2. De Lid Staten delen de Commissie de tekst mee van de bepalingen van intern recht die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Luxemburg, 20 juni 1991.

Voor de Raad

De Voorzitter

R. GOEBBELS

⁽¹⁾ PB nr. L 186 van 8. 7. 1986, blz. 1.

⁽²⁾ PB nr. L 186 van 8. 7. 1986, blz. 10.

⁽³⁾ PB nr. L 384 van 31. 12. 1986, blz. 12.

⁽⁴⁾ PB nr. L 100 van 12. 4. 1989, blz. 1.

BIJLAGE I

De punten 3 tot en met 5.7 worden toegevoegd aan bijlage I van Richtlijn 89/392/EEG:

„3. **FUNDAMENTELE VOORSCHRIFTEN OP HET GEBIED VAN VEILIGHEID EN GEZONDHEID OM DE BIJZONDERE RISICO'S TE ONDERVANGEN DIE TE WIJTEN ZIJN AAN DE MOBILITEIT VAN MACHINES**

Machines waaraan risico's in verband met de mobiliteit zijn verbonden, moeten zo zijn ontworpen en gebouwd dat zij, naast de in de punten 1 en 2 beschreven fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen, aan de volgende eisen voldoen.

Er bestaan altijd mobiliteitsrisico's bij machines die ofwel eigen aandrijving hebben of worden voortgetrokken of geduwd, dan wel zijn gemonteerd op een andere machine of op een trekker, waarvan het bedrijf in een bepaalde werkzone geschiedt en waarbij mobiliteit tijdens het bedrijf dan wel een continue of halfcontinue verplaatsing langs een reeks vaste werkstations is vereist.

Bovendien kunnen er mobiliteitsrisico's aanwezig zijn bij machines die weliswaar niet tijdens het bedrijf worden verplaatst, maar die voorzien zijn van middelen om ze gemakkelijker te kunnen verplaatsen (machines op wielen, rolwieltjes, sleden, enz. dan wel op onderstellen, wagentjes, enz.).

Om te verifiëren dat motorploegen en motorhaksfreesen geen onaanvaardbare risico's voor de blootgestelde personen opleveren, moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde voor elk type machine de passende proeven verrichten of laten verrichten.

3.1. **Algemeen**

3.1.1. *Definitie*

Onder bestuurder wordt verstaan een bevoegd bediener die belast is met het verplaatsen van een machine. De bestuurder kan hetzij door de machine worden meegevoerd, hetzij de machine te voet begeleiden, hetzij de machine op afstand bedienen (kabel, radiogeleid, enz.).

3.1.2. *Verlichting*

Indien de fabrikant erin voorziet dat een machine met eigen aandrijving op donkere plaatsen kan worden gebruikt, dient zij te worden uitgerust met aan het te verrichten werk aangepaste verlichtingsapparatuur, onverminderd eventuele andere van toepassing zijnde voorschriften (verkeersregels, navigatievoorschriften enz.).

3.1.3. *Ontwerp van de machine met het oog op het hanteren ervan*

Bij het hanteren van de machine en/of haar onderdelen mogen zich geen onverhoedse verplaatsingen kunnen voordoen en mag geen gevaar ontstaan ingevolge gebrek aan stabiliteit, indien de machine en/of haar onderdelen volgens de instructies van de fabrikant worden gehanteerd.

3.2. **Bedieningsplaats**

3.2.1. *Bestuurdersplaats*

De bestuurdersplaats moet met inachtneming van de beginselen van de ergonomie zijn ontworpen. Er kunnen een of meer extra bestuurdersplaatsen worden ingericht en iedere bestuurdersplaats moet dan voorzien zijn van alle noodzakelijke bedieningsorganen. Wanneer er verschillende bestuurdersplaatsen zijn, moet de machine zodanig zijn ontworpen dat tijdens het gebruik van een van die plaatsen de andere niet kunnen worden gebruikt, met uitzondering van de noodstopinrichting. Het zicht vanaf de bestuurdersplaats moet zodanig zijn dat de bestuurder de machine met haar werktuigen in de beoogde werkomstandigheden kan doen werken zonder dat hijzelf of anderen daarbij aan gevaar worden blootgesteld. Indien nodig dienen gevaren wegens ontoereikend direct zicht met behulp van passende middelen te worden verholpen.

De machine moet zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat er vanaf de bestuurdersplaats geen gevaar kan ontstaan doordat zich op de machine bevindende bestuurders of bedieners onverwacht met wielen of rupsbanden in contact komen.

De bestuurdersplaats moet zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat er geen enkel gevaar voor de gezondheid door uitlaatgassen en/of zuurstofgebrek kan bestaan.

Wanneer dat in verband met de afmetingen van de machine mogelijk is, moet de bestuurdersplaats van een samen met de machine voortbewogen bestuurder zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat zij met een bestuurderscabine kan worden uitgerust. In dit geval moet er in de cabine een plaats zijn waar de voor de bestuurder en/of de bedieners nodige instructies kunnen worden opgeborgen. De bestuurdersplaats moet met een passende cabine worden uitgerust wanneer er gevaar bestaat ten gevolge van een gevaarlijk milieu.

Wanneer een machine met een cabine is uitgerust, dient deze zodanig te zijn ontworpen, geconstrueerd en/of uitgerust dat de werkomstandigheden voor de bestuurder goed zijn en hij tegen bestaande risico's (bij voorbeeld: ontoereikende verwarming en luchtverversing, onvoldoende zicht, teveel geluid of trillingen, vallende voorwerpen, binnendringen van voorwerpen, omslaan enz.) wordt beschermd. De uitgang moet het mogelijk maken de cabine snel te verlaten. Tevens dient er een nooduitgang te zijn in een andere richting dan de gewone uitgang.

De cabine en de inrichting daarvan moeten van moeilijk ontvlambare materialen zijn vervaardigd.

3.2.2. *Zitplaatsen*

In elke machine moet de zitplaats de bestuurder voldoende stevigheid bieden en met inachtneming van de beginselen van de ergonomie zijn ontworpen.

De zitplaats moet zodanig zijn ontworpen dat het doorgeven van trillingen aan de bestuurder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, wordt beperkt. De verankering van de zitplaats moet tegen alle mogelijke belastingen bestand zijn, met name tegen belasting als gevolg van kantelen. Indien zich onder de voeten van de bestuurder geen vloer bevindt, moet deze gebruik kunnen maken van voetsteunen met een antislipbekleding.

Wanneer de machine van een kantelbeveiligingsinrichting kan worden voorzien, moet de zitplaats zijn uitgerust met een veiligheidsgordel of vergelijkbare voorziening die de bestuurder op zijn plaats houdt maar de voor de besturing noodzakelijke handelingen of eventuele bewegingen als gevolg van de vering niet belemmert.

3.2.3. *Andere plaatsen*

Indien in verband met de gebruiksomstandigheden verwacht kan worden dat af en toe of regelmatig ook andere bedieners dan de bestuurder op de machine meegevoerd worden of ermee werken, moeten daarvoor passende plaatsen worden ingericht die het vervoer of het werk, zonder gevaar, met name voor vallen, mogelijk maken.

Wanneer zulks in verband met de werkomstandigheden mogelijk is, moeten deze bedieningsplaatsen voorzien zijn van zitplaatsen.

Indien de bestuurdersplaats met een cabine moet worden uitgerust, moeten de andere plaatsen eveneens beschermd worden tegen de gevaren die de reden zijn geweest om de bestuurdersplaats te beschermen.

3.3. *Bediening*

3.3.1. *Bedieningsorganen*

Vanaf de bestuurdersplaats moet de bestuurder alle organen kunnen bedienen die nodig zijn voor de werking van de machine, behalve voor die functies welke slechts met behulp van bedieningsorganen buiten de bestuurdersplaats zonder gevaar in werking kunnen worden gesteld. Het gaat dan met name om bedieningsplaatsen buiten de bestuurdersplaats die worden bemand door andere bedieners dan de bestuurder of waarvoor deze laatste zijn bestuurdersplaats moet verlaten om een bedienings-handeling veilig te kunnen verrichten.

Pedalen dienen zo te zijn ontworpen, geconstrueerd en geplaatst dat zij door een bestuurder veilig met een minimum aan gevaar voor verwarring kunnen worden bediend; zij dienen voorzien te zijn van een antisliplaag en makkelijk schoon te maken zijn.

Wanneer de bedieningsorganen, met uitzondering van de organen met een aantal vaste standen, tijdens hun werking zekere risico's, met name voor gevaarlijke bewegingen, kunnen veroorzaken, moeten zij in de neutrale stand terugkeren zodra de bediener ze los laat.

Bij machines op wielen moet de stuurinrichting zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat deze de kracht van plotselinge bewegingen van het stuurwiel of de stuurhendel als gevolg van schokken op de gestuurde wielen afzwakt.

Ieder bedieningsorgaan waarmee het differentieel wordt geblokkeerd, moet zodanig zijn ontworpen en aangebracht dat de blokkering van het differentieel weer ongedaan kan worden gemaakt wanneer de machine rijdt.

De laatste zin van punt 1.2.2 geldt niet voor de mobiliteitsfunctie.

3.3.2. *In werking stellen/verplaatsen*

Machines met eigen aandrijving met een daarin of daarop meegevoerde bestuurder, moeten voorzien zijn van inrichtingen die een inwerkingstelling van de motor door onbevoegden tegengaan.

Elke gewilde verplaatsing van een machine met eigen aandrijving met een daarin of daarop meegevoerde bestuurder mag uitsluitend mogelijk zijn indien de bestuurder zich op de bedieningsplaats bevindt.

Wanneer een machine voor het werk moet zijn uitgerust met inrichtingen die uitsteken buiten haar normale dimensies (b.v. stabilisatoren, arm, enz.) dient de bestuurder te beschikken over middelen waarmee hij vóór het verplaatsen van de machine gemakkelijk kan nagaan of die inrichtingen in een bepaalde stand zijn waarbij de verplaatsing veilig kan plaatsvinden.

Hetzelfde geldt voor alle andere delen die voor een veilige verplaatsing in een bepaalde, zo nodig vergrendelde stand moeten staan.

Indien technisch en economisch uitvoerbaar moet de verplaatsing van de machine onderworpen zijn aan de veilige stand van bovengenoemde delen.

Een verplaatsing van de machine mag niet mogelijk zijn tijdens het in werking stellen van de motor.

3.3.3. *Stopzetting van de verplaatsing*

Onverminderd de voorschriften die gelden voor het wegverkeer, moet men bij het besturen van machines met eigen aandrijving en aanhangers daarvan voldoen aan de vereisten betreffende snelheidsvermindering, remmen, tot stilstand brengen en stoppen, waarbij de veiligheid onder alle bedrijfsomstandigheden, onafhankelijk van de belasting, de snelheid, de bodemtoestand of de helling, mits het door de fabrikant voorziene en normaal voorkomende situaties betreft, niet in gevaar mag worden gebracht.

De bestuurder moet snelheidsvermindering en het tot stilstand brengen van een machine met eigen aandrijving door middel van een hoofdremsmechanisme kunnen bewerkstelligen. Voor zover dat in verband met de veiligheid nodig is moet, indien het hoofdremsmechanisme defect raakt of als er geen energie is om dit mechanisme in werking te stellen, het afremmen en stoppen van de machine met behulp van een volledig onafhankelijk bedienbaar en gemakkelijk toegankelijk hulpmechanisme mogelijk zijn.

Voor zover dat in verband met de veiligheid nodig is moet de stilstand van de machine met behulp van een parkeerrem kunnen worden gehandhaafd. Eén van de in tweede alinea bedoelde inrichtingen mag ook als parkeerrem fungeren op voorwaarde dat zij louter mechanisch werkt.

Een op afstand bediende machine moet zodanig zijn ontworpen en gebouwd dat zij automatisch tot stilstand komt als de bestuurder er de controle over heeft verloren.

Punt 1.2.4 is niet van toepassing op de verplaatsingsfunctie.

3.3.4. *Verplaatsen van machines met een bestuurder te voet*

Verplaatsing van een machine met eigen aandrijving en een bestuurder te voet mag alleen kunnen plaatsvinden indien de bestuurder het betrokken bedieningsorgaan daartoe in een bepaalde stand moet blijven houden. Verplaatsing moet in het bijzonder niet mogelijk zijn tijdens het in werking stellen van de motor.

De bedieningssystemen van machines met bestuurder te voet moeten zodanig zijn ontworpen dat er een zo gering mogelijke kans bestaat op risico's door een plotselinge verplaatsing van de machine in de richting van de bestuurder, met name:

- a) aanrijding,
- b) verwonding door draaiende werktuigen.

Voorts moet de normale verplaatsingssnelheid van de machine overeenkomen met de snelheid van een bestuurder te voet.

Bij machines waarop een draaiend werktuig kan worden gemonteerd, mag het in werking stellen van het werktuig niet mogelijk zijn wanneer de achteruitbewegingsstand is ingeschakeld, behalve indien de verplaatsing van de machine het resultaat is van de beweging van het werktuig. In dit laatste geval is het voldoende dat de snelheid tijdens het achteruitgaan geen gevaar oplevert voor de bestuurder.

3.3.5. Defecten in het bedieningscircuit

Bij een defect in de voeding van de eventueel aanwezige stuurbevoegdiging moet de machine bestuurbaar blijven om haar te kunnen stilzetten.

3.4. Beveiliging tegen mechanische risico's**3.4.1. Risico's door onverhoedse bewegingen**

Wanneer een deel van een machine tot stilstand is gebracht, mag een eventuele verschuiving vanuit die stilstandpositie door ongeacht welke andere oorzaak dan het hanteren van de bedieningsorganen geen enkel gevaar opleveren voor de eraan blootgestelde personen.

De machine dient zodanig te zijn ontworpen, gebouwd en, in voorkomend geval, op de mobiele draagconstructie gemonteerd, dat bij verplaatsing ongecontroleerde schommelingen van het zwaartepunt de stabiliteit niet aantasten en geen overmatige krachten op de constructie uitoefenen.

3.4.2. Gevaar voor breuken tijdens het gebruik

Met grote snelheid ronddraaiende onderdelen van machines waarbij ondanks de voorzorgsmaatregelen het gevaar van breken of uiteenspringen bestaat, moeten zodanig zijn gemonteerd en afgeschermd dat de stukken worden opgevangen of, wanneer dat niet mogelijk is, niet in de richting van de bestuurdersplaats en/of de bedieningsplaatsen kunnen worden geslingerd.

3.4.3. Gevaar door kantelen

Wanneer bij een machine met eigen aandrijving met daarin of daarop een bestuurder en eventueel andere bedieners gevaar voor kantelen bestaat, moet de machine zo zijn ontworpen en van bevestigingspunten zijn voorzien dat daarop een kantelbeveiligingsinrichting (ROPS) kan worden aangebracht.

De constructie moet zodanig zijn dat zij bij omslaan de bestuurder en de eventuele bedieners die zich op de machine bevinden een beperkend vervormingsvolume (DLV) garandeert.

Om te verifiëren dat de constructie voldoet aan de eis van de tweede alinea moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde voor elk type constructie passende proeven verrichten of laten verrichten.

Bovendien moeten de volgende grondwerkmachines met een vermogen van meer dan 15 kW worden voorzien van een kantelbeveiliging:

- laadmachines op rupsbanden of op wielen,
- graaflaadmachines,
- trekkers op rupsbanden of op wielen.
- al dan niet zelfladende egaliseermachines,
- wegschaven,
- kiepwagens met voorstel.

3.4.4. Gevaar door vallende voorwerpen

Wanneer bij een machine met daarin of daarop een bestuurder en eventueel andere bedieners gevaar bestaat door vallende voorwerpen of materialen, moet de machine zodanig ontworpen en, indien de afmetingen dit toelaten, van bevestigingspunten voorzien zijn, dat er een constructie ter bescherming daartegen (FOPS) kan worden aangebracht.

Deze constructie moet zodanig zijn dat zij de bedieners van de machine bij het vallen van voorwerpen of materialen een adequaat beperkend vervormingsvolume (DLV) garandeert.

Om te verifiëren dat de constructie voldoet aan de eis van de tweede alinea moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde voor elk type constructie passende proeven verrichten of laten verrichten.

3.4.5. Gevaar door toegangspunten

Steunen en handgrepen moeten zodanig zijn ontworpen, geconstrueerd en geplaatst dat de bedieners ze instinctief gebruiken en niet naar de bedieningsorganen grijpen.

3.4.6. Gevaar door trekhaakvoorzieningen

Elke machine die wordt gebruikt als trekker of zelf moet worden voortgetrokken dient te zijn uitgerust met een trekhaakvoorziening of koppeling die zodanig is ontworpen, geconstrueerd en aangebracht dat het aaneenkoppelen en loskoppelen gemakkelijk en veilig geschiedt en het losraken tijdens gebruik is belet.

Voor zover zulks met het oog op de trekstangbelasting vereist is, moeten deze machines zijn uitgerust met een ondersteuning waarvan het draagvlak op de belasting en de bodem is afgestemd.

3.4.7. *Gevaar door krachtoverbrenging van een machine (of trekker) met eigen aandrijving naar de aangedreven machine*

De transmissieassen met cardanoverbrenging die de verbinding moeten vormen tussen een machine met eigen aandrijving (of een trekker) en de eerste vaste aslager van de aangedreven machine dienen zowel aan de zijde van de machine met eigen aandrijving als van de aangedreven machine over de hele lengte van de as, inclusief cardankoppelingen, te worden afgeschermd.

Aan de zijde van de machine met eigen aandrijving of de trekker dient de aftakas waaraan de transmissieas is gekoppeld, te zijn beveiligd met behulp van een aan deze machine of trekker bevestigd scherm of een gelijkwaardige afscherming.

Aan de zijde van de getrokken machine moet de gedreven as worden omhuld met een beveiligingshuls die aan de voortgetrokken machine is bevestigd.

Bij een cardanoverbrenging mag een koppelbegrenzer of een vrijloop uitsluitend worden toegepast aan de zijde van de koppeling aan de aangedreven machine. In dit geval dient op de cardantransmissieas de monteerrichting te worden aangegeven.

Elke getrokken machine voor de werking waarvan een transmissieas nodig is die haar verbindt met een machine met eigen aandrijving of met een trekker, moet van een zodanig koppelsysteem voor de transmissieas zijn voorzien dat bij ontkoppeling van de machine de transmissieas of de afscherming niet beschadigd kunnen worden door contact met de grond of een onderdeel van de machine.

De uitwendige delen van de afscherming moeten zodanig zijn ontworpen, geconstrueerd en aangebracht dat ze niet met de transmissieas mee kunnen draaien. De transmissieas moet in haar geheel zijn afgeschermd tot aan de uiteinden waar de binnenste vorken zich bevinden in het geval van een enkelvoudige kruiskoppeling en ten minste tot het midden van de buitenste verbinding(en) van een zogeheten groothoekkruiskoppeling.

Indien de fabrikant in toegangen tot de bedieningsplaatsen in de nabijheid van de transmissieas met cardanoverbrenging heeft voorzien, dient hij ervoor te zorgen dat de in de zesde alinea beschreven voorzieningen voor de afscherming van deze assen niet als opstap kunnen worden gebruikt, tenzij zij daartoe zijn ontworpen en geconstrueerd.

3.4.8. *Gevaar door bewegende transmissieonderdelen*

In afwijking van punt 1.3.8.A is het bij interne verbrandingsmotoren toegestaan dat de losse afschermingen die de toegang tot de bewegende delen in het motorcompartiment afsluiten niet van een vergrendelingsmechanisme zijn voorzien, op voorwaarde dat ze slechts kunnen worden geopend met behulp van gereedschap of een sleutel of met een bedieningsorgaan vanuit de bestuurdersplaats, mits deze laatste zich in een volledig afgesloten en vergrendelbare cabine bevindt.

3.5. *Maatregelen ter beveiliging tegen andere risico's*

3.5.1. *Risico's van accu's*

De plaats voor de accu dient zodanig te zijn geconstrueerd en ingericht en de accu dient zodanig te worden geïnstalleerd dat de kans dat in geval van kanteling de bediener zelf met opspattend elektrolyt in aanraking komt minimaal is en/of dat wordt voorkomen dat de bemanningsruimte met dampen gevuld raakt.

De machine moet zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat de accu kan worden afgekoppeld, met een daarvoor aangebrachte inrichting die gemakkelijk toegankelijk is.

3.5.2. *Brandgevaar*

Afhankelijk van het risico dat volgens de fabrikant tijdens het gebruik bestaat, dient de machine, indien zulks in verband met de afmetingen mogelijk is:

- met gemakkelijk toegankelijke brandblusapparaten te kunnen worden uitgerust, dan wel
- te zijn voorzien van brandblussystemen die een integrerend deel uitmaken van de machine.

3.5.3. *Gevaaren door emissie van stofdeeltjes, gas, enz.*

Indien dergelijke gevaren aanwezig zijn, mag de in punt 1.5.13 bedoelde opvang worden vervangen door andere methoden, zoals het neerslaan door verstuiving met water.

Punt 1.5.13, tweede en derde alinea, is niet van toepassing wanneer verstuiving van produkten de hoofdfunctie van de machine is.

3.6. Signalering

3.6.1. Signalering — waarschuwing

De machines moeten, daar waar dat van belang is voor de veiligheid en gezondheid van de blootgestelde personen, zijn voorzien van signaleringsmiddelen en/of van bordjes met aanwijzingen omtrent het gebruik, het afstellen en het onderhoud van de machine. Die middelen dienen zodanig te zijn gekozen, ontworpen en uitgevoerd dat ze bestendig zijn en gemakkelijk worden opgemerkt.

Onverminderd de voorschriften die gelden voor het wegverkeer moeten machines met daarin of daarop een bestuurder uitgerust zijn met:

- een geluidsignaal om blootgestelde personen te kunnen waarschuwen;
- een lichtsignaleringssysteem dat is afgestemd op de voorziene gebruiksomstandigheden, zoals bijvoorbeeld rem-, achteruitrij- en zwaailichten. Deze laatste eis is niet van toepassing op mobiele machines die uitsluitend bedoeld zijn voor werkzaamheden ondergronds en die geen elektriciteit verbruiken.

Wanneer bij gebruik van op afstand bestuurd machines onder normale omstandigheden personen gevaar lopen gestoten of verpletterd te worden, moeten deze machines voorzien zijn van passende middelen om de aan deze gevaren blootgestelde personen te attenderen op de bewegingen van de machine of om ongelukken te voorkomen. Dit geldt ook voor machines waarvan het gebruik een systematische herhaling van vooruit- en achteruitbewegingen op één lijn impliceert en waarvan de bestuurder niet rechtstreeks achteruit kan zien.

De constructie dient zodanig te zijn dat een onbewuste buitendienststelling van alle alarmerings- en signaleringssystemen onmogelijk is. Als dat met het oog op de veiligheid noodzakelijk is, moeten deze voorzieningen zijn uitgerust met middelen aan de hand waarvan men kan opmaken of alles goed functioneert en die de bediener opmerkzaam maken op eventuele defecten in die voorzieningen.

Indien bewegingen van een machine of bijbehorend werktuig bijzondere gevaren met zich brengen, moet op de machine een opschrift zijn aangebracht dat op voldoende afstand leesbaar is voor iemand die de machine nadert en hem in verband met zijn veiligheid verbiedt zich tijdens de werkzaamheden in de nabijheid van de machine te begeven.

3.6.2. Merktekens

De minimaal vereiste gegevens van punt 1.7.3 dienen met de volgende te worden aangevuld:

- het nominale vermogen uitgedrukt in kW;
- de massa van de meest gangbare configuratie uitgedrukt in kg, en zo nodig:
 - de door de fabrikant opgegeven maximale trekkracht op de trekhaak, uitgedrukt in N;
 - de door de fabrikant opgegeven maximale verticale kracht op de trekhaak, uitgedrukt in N.

3.6.3. Gebruiksaanwijzing

De gebruiksaanwijzing dient naast de punt 1.7.4 voorgeschreven minimumgegevens de volgende gegevens te bevatten:

- a) met betrekking tot de trillingen van de machine, ofwel de reële waarde ofwel een waarde op basis van metingen op een identieke machine:
 - de naar frequentie gewogen kwadratische gemiddelde waarde van de versnelling waaraan de bovenste ledematen worden blootgesteld wanneer deze versnelling meer dan $2,5 \text{ m/s}^2$ bedraagt; wanneer dit niveau niet meer dan $2,5 \text{ m/s}^2$ bedraagt, moet dit worden vermeld;
 - de naar frequentie gewogen kwadratische gemiddelde waarde van de versnelling waaraan het lichaam (voeten of zitvlak) wordt blootgesteld wanneer deze versnelling meer dan $0,5 \text{ m/s}^2$ bedraagt; wanneer dit niveau niet meer dan $0,5 \text{ m/s}^2$ bedraagt, moet dit worden vermeld.

Indien de geharmoniseerde normen niet worden toegepast, moeten de gegevens inzake de trillingen worden gemeten met de meest passende meetnorm die aan de machine is aangepast.

De fabrikant dient aan te geven onder welke bedrijfsomstandigheden de machine tijdens de meting heeft gewerkt en welke methoden voor de metingen zijn gebruikt;

- b) indien een machine afhankelijk van de uitrusting geschikt is voor verschillende gebruiksdoeleinden, moeten de fabrikant van de basismachine waarop de verwisselbare uitrusting kan worden gemonteerd en de fabrikant van de verwisselbare uitrusting de nodige gegevens verstrekken om de uitrusting zonder gevaar te kunnen monteren en gebruiken.

4. FUNDAMENTELE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSVORSCHRIFTEN TER VERMINDERING VAN DE AAN HIJS- OF HEFVERRICHTINGEN VERBONDEN BIJZONDERE GEVAREN

Behalve aan de fundamentele veiligheids- en gezondheidsvoorschriften van de punten 1, 2 en 3 moeten machines die aan hijs- of hefverrichtingen verbonden gevaar opleveren, vooral gevaar voor vallende of ergens tegenaan stotende lasten of kantelen bij de behandeling van een last, qua ontwerp en bouw aan de volgende eisen voldoen.

Genoemde gevaren bestaan vooral bij machines voor de verplaatsing van een stuklast, wanneer die verplaatsing gepaard gaat met een verandering van niveau. De last kan bestaan uit voorwerpen, materialen of goederen.

4.1. Algemeen

4.1.1. Definities

a) „hijs- of hefgereedschappen”

Niet vast met de machine verbonden onderdelen of inrichtingen die tussen de machine en de last of op de last worden geplaatst om deze te kunnen opnemen;

b) „hijs- of hefhulpstukken”

Hijs- of hefgereedschappen die dienen voor de vervaardiging of het gebruik van een strop, bijvoorbeeld ooghaken, sluitingen, touwringen, oogbouten enz;

c) „geleide last”

Last waarvan de volledige verplaatsing gebeurt langs uit stijf of soepel materiaal bestaande geleiders, waarvan de plaats in de ruimte door vaste punten wordt bepaald;

d) „gebruikscoëfficiënt”

Rekenkundige verhouding tussen de door de fabrikant gegarandeerde last die door een uitrusting, gereedschap of een machine kan worden gehouden en de werklust die respectievelijk op de uitrusting, het gereedschap of de machine is aangegeven;

e) „beproevingcoëfficiënt”

Rekenkundige verhouding tussen de last die gebruikt wordt voor de statische of dynamische beproeving van een uitrusting, gereedschap of machine, en de werklust die respectievelijk op de uitrusting, het gereedschap of de machine is aangegeven;

f) „statische beproeving”

Proef waarbij de machine of het hijs- of hefgereedschap wordt geïnspecteerd, daarop vervolgens een kracht wordt uitgeoefend overeenkomende met de werklust vermenigvuldigd met de passende statische beproevingcoëfficiënt en de machine of het gereedschap na het wegnemen van de last opnieuw wordt geïnspecteerd om te controleren of er geen schade is opgetreden;

g) „dynamische beproeving”

Proef waarbij de machine in alle mogelijke configuraties in werking wordt gesteld met de werklust, waarbij rekening wordt gehouden met het dynamische gedrag van de machine ten einde de goede werking van machine en veiligheidsonderdelen te verifiëren.

4.1.2. Maatregelen ter beveiliging tegen mechanische gevaren

4.1.2.1. Gevaren als gevolg van onvoldoende stabiliteit

De machines moeten zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat de in punt 1.3.1 vereiste stabiliteit gewaarborgd is tijdens bedrijf en buiten bedrijf, met inbegrip van alle fasen van transport, montage en demontage, bij voorzienbare defecten en tevens tijdens de uitvoering van de proeven wanneer deze overeenkomstig de gebruiksaanwijzing worden verricht.

Daartoe moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde de passende verificatiemiddelen gebruiken; in het bijzonder moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde bij gemotoriseerde transportwerktuigen met een hijs- of hefhoogte van meer dan 1,80 m voor elk type werktuig een stabiliteitsproef op platform of een soortgelijke proef verrichten of laten verrichten.

4.1.2.2. Geleidingen en rolbanen

De machines moeten voorzieningen bezitten die inwerken op de geleidingen of rolbanen ten einde ontsporing te voorkomen.

Voor ontsporing ondanks de aanwezigheid van dergelijke voorzieningen of voor een defect aan een geleiding of rolbaan moeten er voorzieningen zijn die verhinderen dat uitrustingen, onderdelen of de last vallen, en dat de machine kantelt.

4.1.2.3. Mechanische sterkte

De machines, de hijs- en hefgereedschappen en de verwijderbare delen moeten bestand zijn tegen de belastingen waaraan zij in bedrijf en eventueel buiten bedrijf en in alle mogelijke desbetreffende configuraties worden onderworpen onder door de fabrikant voorziene installatie- en exploitatievoorwaarden, waarbij in voorkomend geval rekening wordt gehouden met de effecten van weerfactoren en door personen uitgeoefende krachten. Aan deze eis moet ook gedurende het vervoer, het monteren en het demonteren worden voldaan.

De machines en de hijs- en hefgereedschappen moeten zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat er, rekening houdend met het gebruik, geen defecten ten gevolge van moeheid of slijtage optreden.

De keuze van de voor het werktuig gebruikte materialen moet zijn afgestemd op de door de fabrikant verwachte gebruiksomstandigheden, met name waar het gaat om corrosie, slijtage, schokken, brosheid bij lage temperaturen en veroudering.

De machine en de hijs- en hefgereedschappen moeten zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat zij de overbelasting waaraan zij bij statische beproeving worden blootgesteld zonder blijvende vervorming of kennelijk defect kunnen doorstaan. Bij de berekening moet gebruik worden gemaakt van de waarden van de statische beproevingscoëfficiënt, die zodanig wordt gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt heeft in het algemeen de volgende waarden:

- a) met mankracht bediende machines en hijs- en hefgereedschappen: de proeflast is gelijk aan 1,5 maal de werklast;
- b) andere machines: 1,25.

De machines moeten zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat zij zonder defect de dynamische proeven, die worden verricht met de werklast vermenigvuldigd met de dynamische beproevingscoëfficiënt, kunnen doorstaan. Deze dynamische beproevingscoëfficiënt wordt zodanig gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; hij bedraagt in het algemeen 1,1.

De dynamische proeven moeten worden uitgevoerd op de machine die gereed is onder normale gebruiksomstandigheden in gebruik te worden genomen. Deze proeven worden in het algemeen uitgevoerd met de door de fabrikant aangegeven nominale snelheden. Wanneer de stuurstroomkring van de machine meerdere gelijktijdige bewegingen toelaat (b. v. draaien en verplaatsen van de last), moet de proef worden uitgevoerd onder de ongunstigste omstandigheden, hetgeen in het algemeen het geval is wanneer de bewegingen worden gecombineerd.

4.1.2.4. Schijven, trommels, kettingen en kabels

De diameter van de schijven, trommels en rollen moet zijn afgestemd op de afmetingen van de kabels of kettingen waarmee zij kunnen worden uitgerust.

De trommels en schijven moeten zodanig zijn ontworpen, geconstrueerd en aangebracht dat de kabels of kettingen waarmee zij zijn uitgerust kunnen worden opgewonden zonder dat zij er zijdelings aflopen.

De rechtstreeks lasten dragende kabels mogen alleen aan de uiteinden een splits hebben (splitsen zijn toegestaan in installaties die erop gebouwd zijn regelmatig aan andere gebruiksdoeleinden te worden aangepast). De gebruikscoefficiënt van kabel en uiteinden wordt zodanig gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 5.

De gebruikscoefficiënt van de hijskettingen wordt zodanig gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 4.

Om te verifiëren dat de adequate gebruikscoefficiënt wordt bereikt, moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde voor elk rechtstreeks voor het hijsen van de last gebruikt type ketting en kabel en voor elk type kabeluiteinde de passende proeven verrichten of laten verrichten.

4.1.2.5. Hijs- of hefhelpstukken

Bij de bemeting van de hijs- of hefhelpstukken moet rekening zijn gehouden met moeheids- en verouderingsverschijnselen over een met de beoogde levensduur overeenkomend aantal bedrijfscycli onder de bedrijfsomstandigheden die voor de aangegeven toepassing zijn gespecificeerd.

Bovendien geldt het volgende:

- a) de gebruikscoefficiënt van het geheel van metalen kabel en kabeluiteinden moet zodanig worden gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 5. De kabels mogen alleen aan de uiteinden een splits of lus hebben;

- b) wanneer kettingen van gelaste schalmen worden gebruikt, moeten deze van het type met korte schalmen zijn. De gebruikscoefficiënt van de kettingen wordt ongeacht het type zodanig gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 4;
- c) de gebruikscoefficiënt van kabels of banden van textielvezel hangt af van het materiaal, de wijze van vervaardiging, de afmetingen en het gebruik. De coëfficiënt moet zodanig worden gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 7, op voorwaarde dat de gebruikte materialen van een zeer goede, gecontroleerde kwaliteit zijn en dat de wijze van vervaardiging geschikt is voor de beoogde gebruiksomstandigheden. Indien zulks niet het geval is, heeft de coëfficiënt in het algemeen een hogere waarde om een gelijkwaardig veiligheidsniveau te bieden.

Kabels of banden van textielvezel mogen geen knopen, splitsen of verbindingen hebben, behalve dan aan het uiteinde van de strop of aan de verbinding van een strop zonder einde;
- d) de gebruikscoefficiënt van alle metalen delen van een strop, of de in combinatie met een strop gebruikte metalen delen, wordt zodanig gekozen dat een adequaat veiligheidsniveau is gewaarborgd; deze coëfficiënt bedraagt in het algemeen 4;
- e) het maximumdraagvermogen van een meerveststrop wordt berekend op basis van het maximumdraagvermogen van de zwakste draad, het aantal draden en een verminderingsfactor die afhangt van de wijze waarop de strop wordt gebruikt;
- f) om te verifiëren dat de adequate gebruikscoefficiënt wordt bereikt, moet de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde voor elk van de onder a), b), c) en d) genoemde typen onderdelen de passende proeven verrichten of laten verrichten.

4.1.2.6. Beheersing van de bewegingen

De inrichtingen voor het beheersen van de bewegingen dienen zodanig te werken dat de machine waarop zij zijn aangebracht veilig blijft.

- a) De machines moeten zodanig zijn ontworpen of zijn uitgerust met inrichtingen dat de amplitude van de bewegingen van hun componenten binnen de daarvoor vastgestelde grenzen blijft. Een waarschuwingssignaal moet in voorkomend geval aankondigen dat die inrichtingen in werking treden.
- b) Wanneer meerdere vaste of op rails voortbewogen machines tegelijkertijd bewegingen kunnen uitvoeren waarbij kans op botsingen bestaat, moeten zij zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat zij kunnen worden uitgerust met systemen waarmee dit gevaar kan worden vermeden.
- c) De mechanismen van de machines moeten zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat de lasten niet op gevaarlijke wijze uit hun baan of onverwachts in een vrije val kunnen geraken, wanneer de krachtbron geheel of gedeeltelijk uitvalt of wanneer de bediener de bediening stopzet.
- d) Behoudens bij machines waarvan het werk een dergelijke toepassing nodig maakt, mag het niet mogelijk zijn onder normale bedrijfsomstandigheden de last uitsluitend met gebruikmaking van de frictierem te laten zakken.
- e) De grijporganen moeten zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat een onverwacht vallen van de last wordt vermeden.

4.1.2.7. Gevaren bij de behandeling van lasten

De bedieningspost van de machines moet zich op een plaats bevinden waar het zicht op de baan van de bewegende delen zo goed mogelijk is om mogelijk gevaar opleverende botsingen met personen of materieel of andere machines die tegelijkertijd kunnen bewegen, te voorkomen.

Niet-mobiele machines met geleide last moeten zo zijn ontworpen en geconstrueerd dat wordt voorkomen dat personen de kans lopen door de last of door het contragewicht te worden geraakt.

4.1.2.8. Gevaar door blikseminslag

Wanneer tijdens het gebruik van de machines kans op blikseminslag bestaat, moeten zij zodanige voorzieningen hebben dat de door de bliksem veroorzaakte elektrische ladingen naar de grond worden afgevoerd.

4.2. Bijzondere voorschriften voor andere dan handgedreven werktuigen

4.2.1. Bedieningsorganen

4.2.1.1. Bedieningspost

De voorschriften van punt 3.2.1 zijn tevens van toepassing op niet-mobiele machines.

4.2.1.2. Zitplaats

De voorschriften van punt 3.2.2, eerste en tweede alinea, alsmede van punt 3.2.2, zijn tevens van toepassing op niet-mobiele machines.

4.2.1.3. Organen waarmee de bewegingen worden bestuurd

De bedieningsorganen waarmee de bewegingen van de machine of de uitrusting daarvan worden bestuurd moeten in de neutrale stand terugkeren zodra de bediener ze loslaat. Voor bewegingen van het gehele werktuig of een deel daarvan waarbij geen gevaar bestaat dat de last of de machine ergens tegenaan stoot, kunnen bovengenoemde organen worden vervangen door bedieningsorganen die bewegingen toelaten met automatische stilstand op van tevoren ingestelde niveaus, zonder dat de bediener de bedieningsorganen ingeschakeld houdt.

4.2.1.4. Belastingsbegrenzing

De machines waarvan de werklust ten minste 1 000 kg of het kantelmoment ten minste 40 000 Nm bedraagt, moeten zijn uitgerust met inrichtingen die de bestuurder waarschuwen en gevaarlijke bewegingen van de last voorkomen in geval van:

- overbelasting van de machines door:
 - een te zware werklust,
 - of
 - een te groot moment als gevolg van deze last;
- overschrijding van de momenten die naar kanteling streven bij het hijsen of heffen van een last.

4.2.2. Door kabels geleide installatie

De draag-, trek- of draag-trekkabels moeten worden gespannen door een contragewicht of door een inrichting waarmee de spanning permanent kan worden geregeld.

4.2.3. Gevaren voor de blootgestelde personen. Toegangen tot de werkplek of tot plaatsen waar moet worden gewerkt

Machines met geleide last en machines waarvoor de ondersteuning van de last een welbepaalde baan volgen, moeten zijn uitgerust met inrichtingen die gevaren voor de blootgestelde personen voorkomen.

4.2.4. Geschiktheid voor gebruik

De fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde gaat bij het in de handel brengen of tijdens de eerste inbedrijfstelling met passende maatregelen die hij verricht of laat verrichten na, of de hijs- of hefgereedschappen en de gebruiksklare machines, zowel handbediende als gemotoriseerde, hun opgegeven functies volledig veilig kunnen verrichten. Bij die maatregelen moeten de statische en dynamische aspecten van de machines in aanmerking worden genomen.

Wanneer de machines niet in de ruimten van de fabrikant of van zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde kunnen worden gemonteerd, moeten de passende maatregelen worden getroffen op de plaats van gebruik. In het tegengestelde geval, kunnen zij worden getroffen hetzij in de ruimten van de fabrikant hetzij op de plaats van gebruik.

4.3. Merktekens

4.3.1. Kettingen en kabels

Iedere complete hijsketting, -kabel of -band die geen deel uitmaakt van een geheel, moet voorzien zijn van een merkteken, of indien dit niet mogelijk is, van een plaatje of een niet verwijderbare ring waarop de gegevens van de fabrikant of zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde vermeld staan, alsmede de identificatie van de desbetreffende verklaring.

De verklaring moet de volgens de geharmoniseerde normen vereiste gegevens bevatten, of de volgende minimumgegevens, indien genoemde normen ontbreken:

- de naam van de fabrikant of van zijn in de Gemeenschap gevestigde gemachtigde,
- het adres in de Gemeenschap van de fabrikant of gemachtigde, naar gelang van het geval,
- een beschrijving van de ketting of de kabel met vermelding van:
 - de nominale afmetingen,
 - de constructie,
 - het fabricagemateriaal,

- speciale metallurgische behandelingen van het materiaal,
- in geval van een test, de toegepaste norm,
- de hoogste bedrijfsbelasting van de ketting of de kabel. Naar gelang van de beoogde toepassingen kan een reeks van waarden worden aangegeven.

4.3.2. *Hijs- en hefgereedschappen*

Op ieder hijs- en hefgereedschap moeten de volgende merktekens zijn aangebracht:

- identificatie van de fabrikant;
- identificatie van het materiaal (bij voorbeeld: internationale klasse) wanneer deze informatie nodig is met het oog op de verenigbaarheid van de afmetingen;
- identificatie van de werklast;
- het EG-merkteken.

Voor hijs- of hefhulpstukken die componenten omvatten als kabels of touwwerk waarop het aanbrengen van een merkteken materieel onmogelijk is, moeten de in de eerste alinea bedoelde gegevens vermeld worden op een plaat of met andere stevig op het gereedschap bevestigde middelen.

Deze gegevens moeten leesbaar zijn en op een zodanige plaats zijn aangebracht dat er geen gevaar bestaat dat zij door bewerkingen, slijtage enz., verdwijnen of dat de sterkte van het gereedschap erdoor wordt aangetast.

4.3.3. *Machines*

Op elke machine moeten behalve de in punt 1.7.3 voorgeschreven gegevens de volgende gegevens over de nominale last onuitwisbaar en goed leesbaar vermeld staan:

- i) bij machines waarvoor maar één waarde kan worden vermeld moet deze ongecodeerd en op het werktuig goed zichtbaar staan aangegeven;
- ii) wanneer de nominale last afhangt van de configuratie van de machine, moet elke bedieningspost voorzien zijn van een plaatje dat in tabelvorm of schetsmatig de werklast voor elke configuratie vermeldt.

Op machines die zijn uitgerust met een hefvlak dat door zijn afmetingen toegankelijk is voor personen, en waarvan de vlucht het risico van vallen inhoudt, moet duidelijk en onuitwisbaar vermeld staan dat het heffen van personen verboden is. Deze vermelding moet duidelijk zichtbaar zijn aangebracht op alle plaatsen die toegang bieden.

4.4. *Gebruiksaanwijzing*

4.4.1. *Hijs- en hefgereedschappen*

Ieder hijs- en hefgereedschap of iedere commercieel ondeelbare partij hijs- of hefgereedschappen moet vergezeld gaan van een gebruiksaanwijzing die ten minste de volgende gegevens bevat:

- de normale gebruiksvoorwaarden;
- aanwijzingen voor gebruik, montage en onderhoud;
- de bruikbaarheidsgrenzen, met name voor gereedschappen die niet aan punt 4.1.2.6 onder e), kunnen voldoen.

4.4.2. *Machines*

Naast het in punt 1.7.4 genoemde moet de gebruiksaanwijzing gegevens bevatten omtrent:

- a) de technische kenmerken, met name:
 - zo nodig een herhaling van de tabel van de in punt 4.3.3 onder ii), aangegeven lasten;
 - de op steun- en bevestigingspunten uitgeoefende krachten en de kenmerken van de banen;
 - zo nodig een omschrijving van de ballast en de manieren om deze aan te brengen;
- b) de inhoud van het onderhoudsboekje voor de machine, indien dit niet bij de machine wordt meegeleverd;
- c) de werkwijze die moet worden gevolgd indien het rechtstreeks zicht dat de bediener op de last heeft niet toereikend is;
- d) de nodige instructies voor het verrichten van de proeven vóór de eerste inbedrijfstelling van machines die niet gebruiksklaar bij de fabrikant worden gemonteerd.

5. FUNDAMENTELE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR MACHINES BESTEMD OM UITSLUITEND BIJ ONDERGRONDSE WERKZAAMHEDEN TE WORDEN GEBRUIKT

In aanvulling op de in de punten 1, 2, 3 en 4 gegeven fundamentele veiligheids- en gezondheidsvoorschriften moeten machines bestemd om uitsluitend bij ondergrondse werkzaamheden te worden gebruikt zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat zij aan de volgende eisen voldoen.

5.1. Gevaren door onvoldoende stabiliteit

Wandelondersteuningen moeten zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat bij verplaatsing ervan een goede oriëntatie mogelijk is en zij voor en tijdens het onder druk brengen en na het wegnemen van de druk niet kantelen. Zij moeten voorzien zijn van verankeringen voor de kopplaten van de afzonderlijke hydraulische steunbalken.

5.2. Doortocht

Wandelondersteuningen moeten de blootgestelde personen de mogelijkheid van een ongehinderde doortocht bieden.

5.3. Verlichting

De voorschriften van de derde alinea van punt 1.1.4 zijn niet van toepassing.

5.4. Bedieningsorganen

De organen voor versnellen en afremmen van via rails geleide machines dienen met de hand te worden bediend. De dodemansinrichting mag echter met voetbediening zijn uitgevoerd.

De bedieningsorganen van wandelondersteuningen dienen zodanig te zijn ontworpen en aangebracht dat de bedieners tijdens het schiften beschut zijn door een ter plaatse aanwezige stut. De bedieningsorganen moeten beschermd zijn tegen iedere onvoorziene inschakeling.

5.5. Stopzetting van de verplaatsing

Een locomotief die bestemd is voor ondergrondse werkzaamheden, moet zijn voorzien van een dodemansinrichting die ingrijpt op het circuit dat de beweging van de machine bepaalt.

5.6. Brandgevaar

Het tweede streepje van punt 3.5.2 is verplicht voor machines die sterk ontvlambare delen bevatten.

Het remsysteem moet zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd dat het geen vonken of brand kan veroorzaken.

Machines met een verbrandingsmotor mogen uitsluitend zijn uitgerust met een inwendige verbrandingsmotor waarbij een brandstof met lage dampspanning wordt gebruikt en elektrische vonken uitgesloten zijn.

5.7. Gevaren door emissie van stofdeeltjes, gas, enz.

De uitlaatgassen van verbrandingsmotoren mogen niet naar boven worden afgevoerd.”.

BIJLAGE II

De punten 12 tot en met 15 worden toegevoegd aan bijlage IV van Richtlijn 89/392/EEG:

„12. Machines voor ondergrondse werkzaamheden van de volgende typen:

- machines op rails: locomotieven en remwagens,
- hydraulische wandelondersteuning,
- verbrandingsmotoren bestemd voor de uitrusting van machines voor ondergrondse werkzaamheden.

13. Met de hand geladen vuilniswagens met perssysteem.

14. Beveiligingsvoorzieningen en verwijderbare aftaktussenassen voor krachtoverbrenging als beschreven in punt 3.4.7.

15. Hefbruggen voor voertuigen.”
